

YETERLİLİK

MA
Lİ

YET

MU
HA
SE
BE
Sİ

ÇIKMIŞ SORULAR

Soru 1.

B Ticaret İşletmesinde 31.12.2017 Dönembaşı Stok 550.000 .- TL, Ocak 2018 Ticari Mal Alımları 4.000.000 .- TL , Ticari Mal Alım Giderleri 100.000 .- TL, Ticari Mal Alım iadesi 50.000 .- TL, 31.01.2018 Dönemsonu Stok 700.000 .- TL ise, Ocak 2018 ayı Satılan Ticari Mal Maliyetini bularak, Satılan Ticari Mal Maliyetinin Yevmiye Kaydını yapınız. (Soruda ve cevapta KDV Dikkate alınmayacaktır.) (25 Puan) (2018-1)

CEVAP 1.

(+) Dönem Başı Ticari Mal Stoku	550.000 TL
(+) Dönem İçi Ticari Mal Alımları	4.000.000 TL
(+) Ticari Mal Alım Giderleri	100.000 TL
(-) Dönem Sonu Ticari Mal Stoku	700.000 TL
(-) Ticari Mal Alım İadesi	50.000 TL

Satılan Ticari Mal Maliyeti 3.900.000 TL

621 Satılan Ticari Mallar Maliyeti	3.900.000
153 Ticari Mallar	3.900.000

Soru 22.

A Endüstri İşletmesinde Yan Ürün Maliyeti “**SATIŞ FİYATINDAN GERİYE DOĞRU HESAPLAMA**” Yöntemi kullanılarak hesaplanmaktadır. İşletmede Ortak Maliyet 5.000.000.- TL, Yan Ürün Satış Tutarı 250.000.- TL, Satış tutarı üzerinden Yan Ürün Karlılığı %20, Yan ürünün satışa hazır hale gelmesi için ek maliyet katlanımı 50.000.- TL dir. İşletmede Yan ürünlere yüklenecek tutar ile ana ürünlere yüklenecek tutarları belirleyiniz. (25 Puan) (2018-1)

CEVAP 2.

Yan Ürün Satış Tutarı	250.000 TL
(-) % 20 Karlılık (250.000 X 0.20)	50.000 TL
(-) Ek Maliyet	50.000 TL
Yan Ürün Maliyeti	150.000 TL
Ana Ürün Maliyeti (5.000.000 TL – 150.000 TL)	4.850.000 TL

Soru 3.

X Üretim İşletmesinde A ve B Mamulleri üretilmektedir. Şubat 2018 Döneminde 450.000.- TL Direkt İlk Madde ve Malzeme Gideri (180.000.- TL sı B Mamulü için) ve 180.000.- TL İlk Direkt İşçilik Gideri (95.000.- TL sı B Mamulü için) yapılmıştır. Bu dönemin Genel Üretim Gideri ise toplamda 500.000.- TL dir, dönemde 20.000 Birim A, 15.000 Birim B mamulü olmak üzere toplam 35.000 Birim mamul üretilmiştir. İşletmede Genel Üretim Giderleri, Mamul Maliyetlerine “İLK MALİYET” esasına göre yüklenmektedir. A ve B mamullerinin, toplam ve birimde maliyetlerini hesaplayınız. (50 Puan) (2018-1)

CEVAP 3.

	A	B
	Mamulü	Mamulü
Direkt İlk Madde ve Malzeme Gideri	270.000 TL	180.000 TL
Direkt İşçilik Giderleri	85.000 TL	95.000 TL
<u>İlk Maliyet</u>	<u>355.000 TL</u>	<u>275.000 TL</u>
Genel Üretim Giderleri		
(A Mamulü: 355.000 X 0.79365) (B Mamulü: 275.000 X 0.79365)	281.746 TL	218.254 TL
Toplam Maliyet	636.746 TL	493.254 TL

$$\text{GÜG Yükleme Katsayısı} = \frac{500.000 \text{ TL}}{(450.000 + 180.000)} = \frac{500.000 \text{ TL}}{630.000 \text{ TL}} = 0.79365$$

$$\text{Birimde Maliyet (A Mamulü)} = \frac{636.746 \text{ TL}}{20.000 \text{ Br}} = 31,837 \text{ TL/Br}$$

$$\text{Birimde Maliyet (B Mamulü)} = \frac{493.254 \text{ TL}}{15.000 \text{ Br}} = 32,884 \text{ TL/Br}$$

Soru 4-

A Endüstri İşletmesinin Temmuz 2018 ayı maliyet bilgileri şöyledir;

STOKLAR	30.06.2018	31.07.2018
Dir.İlk Md. Mlz. (Hammadde)	900.000 .- TL	650.000 .- TL
Yarımamul	350.000 .- TL	250.000 .- TL
Mamul	750.000 .- TL	925.000 .- TL

Dönem içinde 4.000.000 .- TL hammadde satın alınmış, 800.000 .- TL'lik Direk işçiliğe katlanılmış, 1.300.000 .- TL genel üretim gideri gerçekleşmiştir. Bu ayda satılan mamullerden 100.000 .- TL iade gelmiştir. İşletmenin brüt satışları 8.000.000 .- TL, faaliyet giderleri (araştırma geliştirme gideri 125.000 .- TL, pazarlama satış dağıtım gideri 225.000 .- TL, genel yönetim gideri 325.000 .- TL'dir.)

Bu işletmede Satılan Mamul Maliyeti Tablosunu düzenleyiniz (30 Puan).

Ayrıca Gelir Tablosunu düzenleyerek faaliyet karını bulunuz. (10 Puan) (2018-2)

CEVAP 4.

SATILAN MAMUL MALİYETİ TABLOSU

A.DİMMG (DİREKT İLK MADDE VE MALZEME GİDERİ)	4.250.000 TL
+ Dönem Başı Hammadde	900.000 TL
+ Dönem içi Hammadde Alımları	4.000.000 TL
(-) Dönem Sonu Hammadde	(650.000 TL)
B.DİS (DİREKT İŞÇİLİK GİDERLERİ)	800.000 TL
C.GÜG (GENEL ÜRETİM GİDERLERİ)	1.300.000 TL
TOPLAM ÜRETİM MALİYETİ	6.350.000 TL
D.YARI MAMUL KULLANIMI	100.000 TL
+ Dönem Başı Yarı Mamul	350.000 TL
(-) Dönem Sonu Yarı Mamul	(250.000 TL)
ÜRETİLEN MAMUL MALİYETİ	6.450.000 TL
E.MAMUL STOKLARINDAKİ DEĞİŞİM	(175.000 TL)
+ Dönem Başı Mamul	750.000 TL
(-) Dönem Sonu Mamul	(925.000 TL)
SATILAN MAMUL MALİYETİ	6.275.000 TL

GELİR TABLOSU

BRÜT SATIŞLAR	8.000.000 TL
SATIŞ İNDİRİMLERİ (-)	(100.000 TL)
Satıştan İadeler (-)	(100.000 TL)
Satış İskontoları (-)	-
NET SATIŞLAR	7.900.000 TL
SATIŞLARIN MALİYETİ (-)	(6.275.000 TL)
Satılan Mamul Maliyeti (-)	(6.275.000 TL)

BRÜT SATIŞ KARI	1.625.000 TL
FAALİYET GİDERLERİ (-)	(675.000 TL)
Ar-Ge Giderleri (-) (125.000 TL)	
Paz. Sat. Dağ. Giderleri (-) (225.000 TL)	
Genel Yönetim Giderleri (-) (325.000 TL)	
FAALİYET KARI	950.000 TL

Soru 5-

B Endüstri işletmesinde genel üretim giderlerinin mamullere yüklenmesinde kullanılan yöntemlerin yarattığı farkları görmek için aşağıdaki uygulamayı yapınız. İşletmede Temmuz 2018 ayında Dir. İlk Md. Mlz. (Hammadde) maliyeti 4.000.000 .- TL, Direkt işçilik gideri (20.000 Direkt İşçilik Saati x 12,50 TL / Direkt İşçilik Saati) = 250.000 .- TL, endirek madde gideri 100.000 .- TL, endirek işçilik gideri 50.000 .- TL, dışarıdan sağlanan fayda ve hizmet gideri 200.000 .- TL, makine amortismanı 150.000 .- TL (10.000 Makine Saati), bu dönemde tamamlanan siparişlerden biri olan A siparişi ile ilgili üretim miktar ve tutar bilgileri şöyledir;

Sipariş	Hammadde (D.İ.M.M.)	Direkt İşçilik	Direkt İşçilik Saati	Makine Saati
A	200.000 .- TL	30.000 .- TL	1.875 D.İ.Saati	1.500 M.Saati

İstenilenler :

- Genel Üretim gideri yükleme katsayılarının hesabını sırasıyla, Direkt İşçilik Gideri, Direkt İşçilik Saati ve Makine Saati faaliyet ölçütlerini dikkate alarak yapınız. (15 Puan)
- Genel Üretim Giderlerini A Siparişinin maliyetine yüklenmesinde Direkt İşçilik Gideri, Direkt İşçilik Saati ve Makine Saati faaliyet ölçütlerini ayrı ayrı dikkate alarak A Siparişinin maliyetini hesaplayınız.

(45 Puan)(2018-2)

CEVAP 5.

GENEL ÜRETİM GİDERLERİ (GÜG)	
Endirekt Madde Gideri	100.000 TL
Endirekt İşçilik Gideri	50.000 TL
Dışarıdan Sağlanan Fayda ve Hizmetler	200.000 TL
Makine Amortisman Gideri	150.000 TL
TOPLAM GÜG	500.000 TL

a) KATSAYILARIN HESAPLANMASI

		A' nın GÜG Payı	
DİG'e Göre	$500.000 \text{ TL} / 250.000 \text{ DİG} = 2 \text{ TL/DİG}$	$2 \text{ TL/DİG} \times 30.000 \text{ DİG}$	60.000 TL
DİS' e Göre	$500.000 \text{ TL} / 20.000 \text{ DİS} = 25 \text{ TL/DİS}$	$25 \text{ TL/DİS} \times 1.875 \text{ DİS}$	46.875 TL
Mak. Sa. Göre	$500.000 \text{ TL} / 10.000 \text{ MS} = 50 \text{ TL/MS}$	$50 \text{ TL/MS} \times 1.500 \text{ MS}$	75.000 TL

b) SİPARİŞ MALİYETLERİNİN HESAPLANMASI

A SİPARİŞİNİN MALİYETİ			
	DİG'e Göre	DİS' e Göre	Mak. Saatine Göre
DİR. İLK MAD. VE MAL. GİD.	200.000 TL	200.000 TL	200.000 TL
DİREKT İŞÇİLİK GİDERLERİ	30.000 TL	30.000 TL	30.000 TL
GENEL ÜRETİM GİDERLERİ	60.000 TL	46.875 TL	75.000 TL
TOPLAM ÜRETİM MALİYETİ	290.000 TL	276.875 TL	305.000 TL

SORU 6:

X İşletmesi A mamulünün üretim ve satışını yapmaktadır. İşletmede Dönembaşı ve Dönemsonu yarımamul stokları ve Dönembaşı mamul stoku yoktur. İşletme dönem içinde 95.000 birim Mamul satışını gerçekleştirmiş ve dönem sonunda 30.000 birim mamul stoku kalmıştır. Bu dönemde Madde gideri 1.400.000 TL'dir. Bunun %80'i Direkt ilk madde ve malzeme (hammadde)dir. 160.000 TL İşçilik gideri olup, bunun %30'u endirekt işçiliktir. İşletmede ayrıca Dışarıdan sağlanan fayda (elektrik, su, doğalgaz vb.) 55.000 TL, Kira ve duran varlık sigortası 40.000 TL, Amortismanlar 30.000 TL'dir. Pazarlama, satış ve dağıtım gideri 100.000 TL, Genel yönetim gideri 75.000 TL'dir. Üretilen ve Satılan mamuller maliyetlerini hesaplayınız. (50 puan)(2018-3)

CEVAP 6.

Direkt İlk Madde ve Malzeme (DİMM) (Hammadde)	1.400.000 x 0.80	1.120.000 TL
Direkt İşçilik	160.000 x 0.70	112.000 TL
Genel Üretim Giderleri		453.000 TL
Endirekt Madde	1.400.000 x 0.20	280.000
Endirekt İşçilik	160.000 x 0.30	48.000
Dış. Sağlanan Fayda ve Hizmetler		55.000
Çeşitli Giderler		40.000
Amortismanlar		30.000
Üretim Giderleri Toplamı		1.685.000 TL

Birim Üretim Maliyeti 1.685.000 / 125.000 br (95.000 br + 30.000 br)

13.48 TL/br

ÜRETİLEN ve SATILAN MAMUL MALİYETİ TABLOSU

Direkt İlk Madde ve Malzeme (DİMM)	1.120.000
Direkt İşçilik	112.000
Genel Üretim Giderleri (GÜG)	453.000
(+) (-) Yarı Mamul Değişimi	0
Üretilen Mamul Maliyeti	1.685.000
(+) Dönem Başı Mamul Stoku	0
(-) Dönem Sonu Mamul Stoku 30.000 x 13.48	404.400
Satılan Mamul Maliyeti	1.280.600

SORU 7:

Y Hizmet işletmesi Ekim 2018 ayında verdiği hizmet ile ilgili Sarf malzemesi 100.000 TL, İşçilik gideri 175.000 TL, Dışarıdan sağladığı fayda 25.000 TL, Çeşitli gider 20.000 TL, Amortisman 30.000 TL'ye katlanmıştır. Bu dönemde Ar-Ge giderleri 10.000 TL, Pazarlama, satış ve dağıtım gideri 40.000 TL, Genel Yönetim gideri 60.000 TL, Finansman gideri 5.000 TL'dir. İşletme bu hizmeti 590.000 TL'ye kredili satmıştır (KDV ihmal edilecektir). Yukarıdaki işlemlerin büyük defter kayıtlarını hesap kodlarının yanına hesap isimlerini yazarak, kâr ve zararı belirleyip muhasebeleştiriniz. (30 puan)(2018-3)

740-	741-	622-	120-
750-	751-	630-	600-
760-	761-	631-	690-
770-	771-	632-	590-
780-	781-	660-	

CEVAP 7

740 Hizmet Üretim Maliyeti 100.000 175.000 25.000 20.000 30.000 350.000 350.000	741 Hizmet Üretim Maliyeti Yan. Hs. 350.000 350.000	622 Satılan Hizmet Maliyeti 350.000 350.000	120 Alıcılar 590.000
750 AR-GE Giderleri 10.000 10.000	751 AR-GE Giderleri Yan. Hs. 10.000 10.000	630 AR-GE Giderleri 10.000 10.000	600 Yurtiçi Satışlar 590.000 590.000
760 Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri 40.000 40.000	761 Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri Yan. Hs. 40.000 40.000	631 Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri 40.000 40.000	690 Dönem Karı/Zararı 350.000 10.000 40.000 60.000 5.000 465.000 125.000 590.000 590.000
770 Genel Yönetim Giderleri 60.000 60.000	771 Genel Yönetim Giderleri 60.000 60.000	632 Genel Yönetim Giderleri 60.000 60.000	590 Dönem Net Karı 125.000
780 Finansman Giderleri 5.000 5.000	781 Finansman Giderleri Yan. 5.000 5.000	660 Kısa Vadeli Borçlanma Giderleri 5.000 5.000	

SORU 8:

Safha Maliyeti uygulayan bir işletmede Dönembası Yarımamul stok 100.000 Adet (Hammadde açısından %60; Direkt İşçilik ve Genel Üretim Gideri açısından %30 tamamlanmıştır), Dönemsonu Yarımamul stok 50.000 Adet (Hammadde açısından %45, Direkt İşçilik ve Genel Üretim Gideri açısından %25 tamamlanmıştır). Bu dönemde bu işletmede Dönembası Yarımamul stok ve Dönemsonu Yarımamul stoklarının Hammadde ve Direkt İşçilik + Genel Üretim Giderleri açısından kaç mamule eşdeğer işlem göreceğini hesaplayınız. (20 puan)(2018-3)

CEVAP 8.

Dönem Başı Yarı Mamul Stok		
Direkt İlk Madde ve Malzeme (DİMMG)	100.000 x 0.40	40.000 br
Direkt İşçilik + Genel Üretim Giderleri (GÜG)	100.000 x 0.70	70.000 br
Dönem Sonu Yarı Mamul Stok		
Direkt İlk Madde ve Malzeme (DİMMG)	50.000 x 0.45	22.500 br
Direkt İşçilik + Genel Üretim Giderleri (GÜG)	50.000 x 0.25	12.500 br

SORU 9:

X Endüstri İşletmesi'nde A ve B ana üretim gider yerleri ve Hizmet I ve Hizmet II yardımcı hizmet gider yerleri bulunmaktadır. Şubat 2019'da işletmeye ait genel üretim giderleri Fabrika Binası Amortismanı 400.000 ₺, Bakım Onarım giderleri 200.000 ₺, Elektrik gideri 50.000 ₺ olarak gerçekleşmiştir. Amortisman m2'ye, Bakım Onarım giderleri direkt işçilik saatine ve Elektrik giderleri ise kW/saat esasına göre dağıtılacaktır.

Diğer veriler şöyledir:

Gider Yerleri	m2	DİS	Kw/saat
Hizmet I	30	2000	75
Hizmet II	20	3000	20
A Ana Üretim Yeri	80	7000	200
B Ana Üretim Yeri	70	8000	205

Verilen bilgiler ışığında Genel Üretim Giderlerinin birinci dağıtımını yaparak Gider Dağıtım tablosunu düzenleyiniz. (30 puan)(2019-1)

CEVAP 9.

GENEL ÜRETİM GİDERİ DAĞITIM TABLOSU

Gider Yeri	ANA ÜRETİCİ G. Y.		YRD. ve HİZ. GİD. Y.	
	A	B	Hizmet I	Hizmet II
Fabrika Binası	160.000	140.000	60.000	40.000
Bakım	70.000	80.000	20.000	30.000
Elektrik	20.000	20.500	7.500	2.000
Toplam	250.000	240.500	87.500	72.000

Fabrika Amortismanı Dağıtım Oranı = 400.000 TL / 200 m2 = 2.000 TL/m2

A 2.000 TL/m2 X 80 m2 = 160.000 TL

B 2.000 TL/m2 X 70 m2 = 140.000 TL

H I 2.000 TL/m2 X 30 m2 = 60.000 TL

H II 2.000 TL/m2 X 20 m2 = 40.000 TL

400.000 TL

Bakım Onarım Dağıtım Oranı = 200.000 TL / 20.000 DİS = 10 TL/DİS

A	10 TL/DİS	X	7.000 DİS	=	70.000 TL
B	10 TL/DİS	X	8.000 DİS	=	80.000 TL
H I	10 TL/DİS	X	2.000 DİS	=	20.000 TL
H II	10 TL/DİS	X	3.000 DİS	=	30.000 TL
					200.000 TL

Elektrik Gideri Dağıtım Oranı = 50.000 TL / 500 kwh = 100 TL/ kwh

A	100 TL/ kwh	X	200 kwh	=	20.000 TL
B	100 TL/ kwh	X	205 kwh	=	20.500 TL
H I	100 TL/ kwh	X	75 kwh	=	7.500 TL
H II	100 TL/ kwh	X	20 kwh	=	2.000 TL
					50.000 TL

SORU 10:

X Endüstri işletmesinin Şubat 2019 ayı üretim miktar ve tutar bilgileri şöyledir: Çeşitli mamuller üreticisi olan bu işletmede aylık genel üretim giderleri maliyet merkezlerinde birinci toplam olarak sırasıyla ana üretici gider yerlerinde 400.000 ₺, 600.000 ₺, 500.000 ₺ ve yardımcı gider yerlerinde sırasıyla 300.000 ₺, 200.000 ₺ saptanmıştır. G.Ü.G. tekrar dağıtım yöntemi kademeli dağıtımdır. Dağıtım son yardımcı iş yerinden başlanarak yapılacaktır. 200.000 ₺ eşit dağıtılacak, ondan önceki yardımcı iş yeri ana üretici gider yerlerine %40, %50, %10 oranlarında dağıtılacaktır. Son olarak ikinci toplamlar mamul maliyetlerinde sırasıyla, direkt işçilik saati ve üretilen birimle yüklenecektir. Şubat 2019 ayında 100.000 kg hammadde işlenmiş, 50.000 direkt işçilik saati çalışılmış, 20.000 birim mamul üretilmiştir. Bu ayda üretilen mamullerden olan 100 birimlik A mamul partisi için 500 kg Z hammaddesi (DİMM) kilogramı 50 ₺'den kullanılmış ve bu partiye 800 D.İ.Saati, saat ücreti 15 ₺'den çalışılmıştır. Genel Üretim gideri dağıtım tablosunu düzenleyerek A mamulünün toplam ve birimde maliyetini bulunuz. (50 puan) (2019-1)

CEVAP 10

GENEL ÜRETİM GİDERİ DAĞITIM TABLOSU

	ANA ÜRETİCİ G. YERLERİ			YRD. ve HİZ. GY	
	Ana 1	Ana 2	Ana 3	Yrd 1	Yrd 2
I. Toplamlar	400.000	600.000	500.000	300.000	200.000
Yard. 2	50.000	50.000	50.000	50.000	
Yard. 1	140.000	175.000	35.000	350.000	
II. Toplamlar	590.000	825.000	585.000		

Tekrar Dağıtım Kademeli Dağıtım Yöntemi

Yard. 2 Gider Yeri; 200.000 / 4 İşyeri = 50.000 TL

Yard. 1 Gider Yeri; 350.000 / 0.40 = 140.000 TL
 350.000 / 0.50 = 175.000 TL
 350.000 / 0.10 = 35.000 TL
 350.000 TL

GÜG Yükleme Katsayısı Ana 1 = 590.000 TL / 100.000 kg = 5,9 TL/kg

GÜG Yükleme Katsayısı Ana 2 = 825.000 TL / 50.000 DİS = 16,5 TL/DİS

GÜG Yükleme Katsayısı Ana 3 = 585.000 TL / 20.000 br = 29,25 TL/br

100 Birimlik A Mamul Maliyeti

DİMM (Hmd)	500 kg	X	50 TL/kg	=	25.000
Direkt İşç. Saati	800 DİS	X	15 TL/DİS	=	12.000
GÜG Ana 1	5,9 TL/kg	X	500 kg	=	2.950
GÜG Ana 2	16,5 TL/DİS	X	800 DİS	=	13.200
GÜG Ana 3	29,25 TL/br	X	100 br	=	2.925

56.075 TL / 100 br A = 560,75 TL/br

SORU 11:

Safha Maliyeti uygulayan bir işletmede Dönembaşı Yarımamul stok 200.000 Adet (Hammadde açısından %70, Direkt İşçilik ve Genel Üretim Gideri açısından %40 tamamlanmıştır), Dönemsonu Yarımamul stok 50.000 Adettir (Hammadde açısından %65, Direkt İşçilik ve Genel Üretim Gideri açısından %35 tamamlanmıştır). Bu dönemde bu işletmede Dönembaşı Yarımamul stok ve Dönemsonu Yarımamul stoklarının Hammadde ve Direkt İşçilik + Genel Üretim Giderleri açısından kaç mamule eşdeğer işlem göreceğini hesaplayınız. (20 puan)(2019-1)

CEVAP 11.

Dönem Başı Yarı Mamul Stok

DİMM (Hmd)	200.000	X	0,30	=	60.000 br
Direkt İşçilik Gid.	200.000	X	0,60	=	120.000 br
Gen. Üretim Gid.	200.000	X	0,60	=	120.000 br

Dönem Sonu Yarı Mamul Stok

D. İlk Md. Malz. (Hmd)	50.000	X	0,65	=	32.500 br
Direkt İşçilik Gid.	50.000	X	0,35	=	17.500 br
Gen. Üretim Gid.	50.000	X	0,35	=	17.500 br

SORU 12:

XYZ Endüstri şirketi çok sayıda ortak mamul üreticisidir. Ürettiği mamuller ve zorluk dereceleri şöyledir:

Mamuller	Zorluk Dereceleri	Üretim Miktarları
A	3	2.300.000 Kg.
B	4	1.600.000 Kg.
C	1	2.000.000 Kg.
D	5	250.000 Kg.
E	2	100.000 Kg.

Ele alınan maliyet döneminde ortak gider 499.987.500 ₺'dir. Ortak mamullerin toplam maliyetlerini üretim miktarı yönetimini kullanarak hesaplayınız. (40 puan)(2019-2)

CEVAP 12:

Puan Verilen Cevap - A:

Mamuller	Katsayı	Üretim Miktarı	Eşdeğer Ürün Miktarı	Eşdeğer Birim Maliyeti	Toplam Maliyet
A	3	2.300.000 Kg.	6.900.000 Kg.	29,85	205.965.000 TL.
B	4	1.600.000 Kg.	6.400.000 Kg.	29,85	191.040.000 TL.
C	1	2.000.000 Kg.	2.000.000 Kg.	29,85	59.700.000 TL.
D	5	250.000 Kg.	1.250.000 Kg.	29,85	37.312.500 TL.
E	2	100.000 Kg.	200.000 Kg.	29,85	5.970.000 TL.
			16.750.000 Kg.		499.987.500 TL.

$$\frac{499.987.500}{16.750.000} = 29,85$$

16.750.000

Puan Verilen Cevap - B:

Mamuller	Üretim Miktarı	Birim Maliyet	Toplam Maliyet
A	2.300.000 Kg.	79.998	183.995.400 TL.
B	1.600.000 Kg.	79.998	127.996.800 TL.
C	2.000.000 Kg.	79.998	159.996.000 TL.
D	250.000 Kg.	79.998	19.999.500 TL.
E	100.000 Kg.	79.998	7.999.800 TL.
	6.250.000 Kg.		499.987.500 TL.

$$\frac{499.987.500}{6.250.000} = 79.998$$

6.250.000

SORU 13:

ABC Endüstri şirketinde üretilen mamullerin üretim giderleri toplamaları şöyledir:

X Mamulü	4.000.000 ₺
Y Mamulü	3.000.000 ₺
Z Mamulü	8.000.000 ₺

İşletmenin ele alınan dönemde satış gelirleri sırasıyla 7.500.000 ₺, 4.500.000 ₺, 18.000.000 ₺'dir. İşletmede bu dönemde üretilen üç mamulü ilgilendiren ek gider toplamı 1.500.000 ₺'dir. Ek giderin mamullere yüklenmesinde en doğru yöntem nedir? Bu yönteme göre ek gider dağıtımı yapıldıktan sonraki mamullerin üretim giderleri toplamalarını hesaplayınız. (30 puan)(2019-2)

CEVAP 13.

Mamuller	Üretim Giderleri	
X	4.000.000 TL.	
Y	3.000.000 TL.	1.500.000 / 15.000.000 = 0,10
Z	8.000.000 TL.	
	15.000.000 TL.	

Mamuller	Ek Gider Dağıtımı Yapılmasından Sonra Mamullerin Üretim Giderleri
X	4.000.000 + (4.000.000 X 0,10) = 4.400.000 TL.
Y	3.000.000 + (3.000.000 X 0,10) = 3.300.000 TL.
Z	8.000.000 + (8.000.000 X 0,10) = 8.800.000 TL.
	16.500.000 TL.

SORU 14:

T Endüstri işletmesinde üretim iki safhada yapılmaktadır. Birinci safhada DİMM (Hammadde) 1.000.000 ₺, Direkt İşçilik 100.000 ₺, Genel Üretim Gideri 400.000 ₺'dir. Birinci safhanın Dönem başı yarı mamul stoğu yoktur. Dönem sonu yarı mamul stoğu 150.000 ₺'dir. İkinci safhada ise DİMM (Hammadde) 200.000 ₺, Direkt İşçilik 250.000 ₺, Genel Üretim Gideri 300.000 ₺ ve İkinci safhada Dönem başı yarı mamul stoğu 150.000 ₺, Dönem sonu yarı mamul stoğu 350.000 ₺'dir. Birinci safhanın Üretilen Mamul Maliyeti ile İkinci safhaya devrolan ve ikinci safhada tamamlananların mamul maliyetini hesaplayınız. (30 puan)(2019-2)

CEVAP 14.

I. Safha		II. Safha	
DİMM	1.000.000 TL.	I. Safhadan Devir	1.350.000 TL.
DİG	100.000 TL.	DİMM	200.000 TL.
GÜG	400.000 TL.	DİG	250.000 TL.
Üretim Giderleri Toplamı	1.500.000 TL.	GÜG	300.000 TL.
(+) DBYMS	0 TL.	Üretim Giderleri Toplamı	2.100.000 TL.
(-) DSYMS	150.000 TL.	(+) DBYMS	150.000 TL.
Üretilen Mamul Maliyeti	1.350.000 TL.	(-) DSYMS	350.000 TL.
		Tamamlanan Mamul Maliyeti	1.900.000 TL.

SORU 15:

A Ticaret işletmesinde 30.09.2019'da Dönembası Ticari Mal Stok 1.000.000 .- TL, Ticari Mal Alımları 4.000.000 .- TL, Ticari Mal Alım Giderleri 100.000 .- TL, Ticari Mal Alım İadesi 50.000 .- TL, 30.10.2019 Ticari Mal Stok 600.000 .- TL.dir. Ekim 2019 ayı Satılan Ticari Mal Maliyetini hesaplayarak

Yevmiye Defteri kaydını yapınız. (KDV Dikkate alınmayacaktır.) (15 Puan)(2019-3)

CEVAP 15.

+ Dönem Başı Stok	1.000.000
+Dönem İçi Alım	4.000.000
+Alım Gideri	100.000
-Dönem Sonu Stok	(600.000)
-T.M. Alım İadesi	(50.000)
	4.450.000

621 Satılan Ticari Mallar Maliyeti	4.450.000
153 Ticari Mallar Stok	4.450.000

SORU 16:

BAK Hizmet İşletmesinde Kasım 2019 ayı Hizmet Maliyeti Toplamı 2.000.000 .- TL.dir. Bu İşletmede Hizmet Maliyeti Yansıtma Hesabını kullanarak Satılan Hizmet Maliyeti Yevmiye Defteri Kaydı ve Hizmet Maliyeti Yansıtma Hesabını kapatma Yevmiye Defteri kayıtlarını yapınız. (15 Puan)(2019-3)

CEVAP 16.

622 Satılan Hizmet Maliyeti	2.000.000
741 Hizmet Üretim Maliyeti Yansıtma	2.000.000
741 Hizmet Üretim Maliyeti Yansıtma	2.000.000
740 Hizmet Üretim Maliyeti	2.000.000

SORU 17:

HİZ Endüstri İşletmesinde Eylül 2019 ayı Direkt İlk Madde ve Malzeme (Hammadde) Maliyeti 2.500.000 .- TL, Direkt İşçilik 250.000 .- TL, Genel Üretim Giderleri 500.000 .- TL.dir. Eylül 2019 ayı Dönembaşı ve Dönemsonu Yarımamul ve Mamul Stokları “0” dır. Dönemde Üretilen mamullerin tamamı 3.500.000 .- TL'ya kredili satılmıştır. Bu işlemlerin Gider Yansıtma, Yarımamul - Üretim, Mamul, Satış Gelir, Satılan Mamul Maliyeti, Gider Yansıtma Kapatma, Yevmiye Defteri kayıtlarını yapınız. (25 Puan)(2019-3)

CEVAP 17.

-----/-----	
151 Yarı Mamuller Üretim Hesabı	3.250.000
711 Direkt İlk Madde ve Malzeme Giderleri Yansıtma Hesabı	2.500.000
721 Direkt İşçilik Giderleri Yansıtma Hesabı	250.000
731 Genel Üretim Giderleri Yansıtma Hesabı	500.000
..... /	
..... /	
152 Mamuller Hesabı	3.250.000
151 Yarı Mamuller Üretim Hesabı	3.250.000
..... /	
..... /	
120 Alıcılar Hesabı	3.500.000
600 Yurtiçi Satışlar Hesabı	3.500.000
..... /	
..... /	
620 Satılan Mamullerin Maliyeti Hesabı	3.250.000
152 Mamüller Hesabı	3.250.000
..... /	
..... /	
711 Direkt İlk Madde ve Malzeme Giderleri Yansıtma Hesabı	2.500.000
721 Direkt İşçilik Giderleri Yansıtma Hesabı	250.000
731 Genel Üretim Giderleri Yansıtma Hesabı	500.000
710 Direkt İlk Madde ve Malzeme Giderleri Hesabı	2.500.000
720 Direkt İşçilik Giderleri Hesabı	250.000
730 Genel Üretim Giderleri Hesabı	500.000
-----/-----	

SORU 18:

B Endüstri İşletmesinde 1.000 Birim X mamulünün üretilmesinde, Y Hammaddesinin 1.400 Kg kullanıldığı saptanmış, birim fiyatı 150 TL/Kg.dır. X Mamulu için işçi çalışma kartından 500 Direkt İşçilik Saati kullanım saptanmış, saat ücreti 25 TL/Direkt İşçilik Saatidir. Genel Üretim Giderleri dağıtım tablosu 2. toplamları I. Üretici İşyerinde 50.000 .- TL, II. Üretici İşyerinde 40.000 .- TL, III. Üretici İşyerinde 30.000 .- TL.dir. Üretimin yapıldığı dönemde 2.000 Kg Direkt İlk Madde Malzeme (Hammadde), 2.000 Direkt İşçilik Saati kullanılarak, 2.000 birim Mamul üretilmiştir. Genel Üretim Giderleri Mamullere sırasıyla, Direkt İlk Madde Malzeme miktarı, Direkt İşçilik saati, Üretilen miktarla yüklenecektir. X Mamulünün Toplam ve birimde maliyetini bulunuz. (45 Puan)(2019-3)

CEVAP 18.

D.İ.M.M. $1400 \text{ kg} * 150 \text{ TL/kg} = 210.000$
D.İ. $500 \text{ DİS} * 25 \text{ TL/DİS} = 12.500$
GÜG YK 1 = $50.000 / 2000 \text{ kg} = 25 \text{ TL/Kg}$
GÜG YK 2 = $40.000 / 2000 \text{ DİS} = 20 \text{ TL/DİS}$
GÜG YK 3 = $30.000 / 2.000 \text{ br} = 15 \text{ TL/br}$
GÜG 1 = $25 \text{ TL/kg} * 1400 \text{ kg} = 35.000 \text{ TL}$
GÜG 2 = $20 \text{ TL/DİS} * 500 \text{ DİS} = 10.000 \text{ TL}$
GÜG 3 = $15 \text{ TL/br} * 1000 \text{ br} = 15.000 \text{ TL}$
Toplam = $282.500 \text{ Birim} = 282.500 / 1.000 = 282,5 \text{ TL/br}$

SORU 19:

Soru 1. X Endüstri İşletmesinde Haziran 2020 ayında 4.400.000 TL Direkt İlk Madde ve Malzeme (Hammadde), 650.000 TL Direkt İşçilik ve 950.000 TL Genel Üretim Giderine katlanılmıştır. İşletme Stokları şöyledir;

	31/5/2020	30/6/2020
Mamul	1.100.000 TL	?
Yarımamul	600.000 TL	400.000 TL

İşletmede Haziran 2020 döneminde 2.000 Br. Mamul Üretilmiş ve 1.500 birimi satılmıştır. Dönem Sonu Mamul Stok tutarını hesaplayınız. Üretilen Birimlerin Toplam ve Birimde Maliyeti ile Satılan Mamullerin Toplam ve birimde maliyetini hesaplayınız. (40 Puan)(2020-1)

CEVAP 19.

Puan Verilen Cevap - A:

Direkt İlk Madde ve Malzeme (Hammadde)	4.400.000 TL
Direkt İşçilik	650.000 TL
Genel Üretim Gideri	950.000 TL
	6.000.000 TL

+ Dönem Başı Yarı Mamul Stok 600.000 TL

- Dönem Sonu Yarı Mamul Stok (400.000 TL)

Üretilen Mamul Miktarı 6.200.000 TL / 2.000 Birim = 3.100 TL/Br (Birim Üretim Maliyeti)

+ Dönem Başı Mamul Stok 1.100.000 (Dönem Sonu Mamul Stok 2.000 Br-1.500 Br = 500 Br.)

Dönem Sonu Mamul Stok (1.550.000) (500 Br x 3.100 TL/Br = 1.550.000)

Satılan Mamul Maliyeti 5.750.000 / 1.500 Br = 3.833 TL/Br (Birim Satılan Mamul Maliyeti)

Puan Verilen Cevap - B:

Direkt İlk Madde ve Malzeme (Hammadde)	4.400.000 TL
Direkt İşçilik	650.000 TL
Genel Üretim Gideri	950.000 TL
	6.000.000 TL

+ Dönem Başı Yarı Mamul Stok 600.000 TL

- Dönem Sonu Yarı Mamul Stok (400.000 TL)

Üretilen Mamul Miktarı 6.200.000 TL / 2.000 Birim = 3.100 TL/Br (Birim Üretim Maliyeti)

+ Dönem Başı Mamul Stok 1.100.000 (Dönem Sonu Mamul Stok 2.000 Br-1.500 Br = 500 Br.)

Dönem Sonu Mamul Stok (2.650.000)

Satılan Mamul Maliyeti 4.650.000 / 1.500 Br = 3.100 TL/Br (Birim Satılan Mamul Maliyeti)

SORU 20:

Y Endüstri İşletmesinde Mayıs 2020 ayında düzenlenen Genel Üretim Gideri Dağıtım Tablosu II. Toplamları sırasıyla Kesme Ana Üretici Gider Yeri 2.875.000 TL, Montaj Ana Üretici Gider Yeri 3.975.000 TL, Ambalaj Ana Üretici Gider Yeri 1.350.000 TL dir. İşletme Genel Üretim

Gideri Yükleme Verileri sırasıyla Direkt İlk Madde Malzeme Miktarı (Hammadde Miktarı), Direkt İşçilik Saati ve Üretilen Mamul Birimleridir. Mayıs 2020 ayında 500.000 Kg Direkt İlk Madde Malzeme (Hammadde) kesilmiş, 300.000 Direkt İşçilik Saati Üretim yapılmış ve 150.000 Birim mamul üretilmiştir. Ana üretici Gider yerlerinin Genel Üretim Gideri Yükleme katsayılarını hesaplayınız. (15 Puan)(2020-1)

CEVAP 20.

$$\text{Kesme Ana Üretici Gider Yeri GÜG Yükleme Katsayısı} : \frac{2.875.000 \text{ TL}}{500.000 \text{ Kg}} = 5,75 \text{ TL/Kg}$$

$$\text{Montaj Ana Üretici Gider Yeri GÜG Yükleme Katsayısı} : \frac{3.975.000 \text{ TL}}{300.000 \text{ DİS}} = 13,25 \text{ TL/DİS}$$

$$\text{Ambalaj Ana Üretici Gider Yeri GÜG Yükleme Katsayısı} : \frac{1.350.000 \text{ TL}}{150.000 \text{ Br}} = 9 \text{ TL/Br}$$

SORU 21:

Safha Maliyeti uygulayan bir işletmede ele alınan Maliyet döneminde Dönembaşı Yarımamul Stok 4.500 Birim, Dönemde Üretimine Başlanan 24.500 Birim Dönemsonu Yarımamul Stok 5.000 Birimdir. İşletmede Dönemde Tamamlanan Mamul Miktarı ve Dönemde Üretimine Başlanıp Tamamlanan Mamul Miktarları Kaç Birimdir? (25 Puan)(2020-1)

CEVAP 21.

Dönem Başı Yarımamul Stok + Dönemde Üretimine Başlanan = Dönemde Tamamlanıp Devrolan + Dönem Sonu Yarımamul Stok

$$4.500 \text{ Br} + 24.500 \text{ Br} = \text{Dönemde Tamamlanıp Devrolan} + 5.000 \text{ Br.}$$

$$\text{Dönemde Tamamlanıp Devrolan} = 29.000 \text{ Br} - 5.000 \text{ Br}$$

$$\text{Dönemde Tamamlanıp Devrolan} = 24.000 \text{ Br}$$

Dönemde Üretimine Başlanıp Tamamlanan = Dönemde Tamamlanıp Devrolan – Dönemde Başı Yarımamul Stok

$$\text{Dönemde Üretimine Başlanıp Tamamlanan} = 24.000 \text{ Br} - 4.500 \text{ Br}$$

$$\text{Dönemde Üretimine Başlanıp Tamamlanan} = 19.500 \text{ B}$$

SORU 22:

Z Endüstri İşletmesinde Ocak 2020 ayında 4.000 Br. A Mamulü üretilmiştir. İşletmede bu ayda 41.000.000 TL Direkt İlk Madde Malzeme (Hammadde), 4.100.000 TL Direkt İşçilik Gideri, 2.000.000 TL Pazarlama Satış ve Dağıtım Gideri, 7.500.000 TL Genel Üretim Gideri, 3.000.000 TL Genel Yönetim Giderine katlanılmıştır. A Mamulünün toplam ve Birimde Maliyetini hesaplayınız. (20 Puan)(2020-1)

CEVAP 22.

Direkt İlk Madde Malzeme (Hammadde) :41.000.000 TL

Direkt İşçilik :4.100.000 TL

Genel Üretim Gideri :7.500.000 TL

$$: 52.600.000 \text{ TL} / 4.000 \text{ Br} = 13.150 \text{ TL/Br}$$

SORU 23:

Bir endüstri işletmesinde Fireli Safha Maliyeti uygulanmaktadır. 31.08.2020 tarihinde Ağustos ayı için düzenlenen Eşdeğer Mamul Birimleri Tablosunda Dönemsonu Yarımamul Stok; Hammadde (Direkt İlk Madde Malzeme) açısından mamul eşdeğeri 10.000 birim, Direkt İşçilik açısından mamul eşdeğeri 20.000 birim, Genel Üretim Gideri açısından mamul eşdeğeri 20.000 birimdir. Fire ise Hammadde (DİMM) açısından mamul eşdeğeri 100 birim, Direkt İşçilik açısından mamul eşdeğeri 50 birim, Genel Üretim Gideri açısından mamul eşdeğeri 50 birimdir. Bu dönemde, Direkt İlk Madde Malzeme (hammadde) birim maliyeti 10 TL/Br dir. Direkt işçilik birim maliyeti 3 TL/br, Genel Üretim Gideri birim maliyeti 2 TL/Br dir. 31.08.2020 tarihli Dönemsonu Yarımamul Stok Maliyeti ile Fire Maliyeti tutarlarını hesaplayınız. (25 Puan)(2020-2)

CEVAP 23.

Dönem sonu yarı mamul stok maliyeti (DSYM Stok Maliyeti)

D.İ.M.M.	10.000 Br x 10 TL/br	100.000 TL	2,5 puan
D.İŞÇ.	20.000 Br x 3 TL/br	60.000 TL	2,5 puan
GÜG	20.000 Br x 2 TL/br	40.000 TL	2,5 puan
	DSYM Stok Maliyeti	200.000 TL	5 puan

FİRE Maliyeti

D.İ.M.M.	100 X 10 TL/br	1.000 TL	2,5 puan
D. İŞÇ.	50 x 3 TL/br	150 TL	2,5 puan
GÜG	50 x 2 TL/br	100 TL	2,5 puan
	Fire maliyeti	1.250 TL	5 puan

SORU 24:

A Endüstri İşletmesinde Ağustos 2020 ayında üretim miktarı ve tutar bilgileri şöyledir. İşletmede bu ayda düzenlenen Genel Üretim Gideri Dağıtım Tablosu İkinci Toplamları X ana üretici gider yerinde 59.000 TL Y üretici gider yerinde 82.500 TL, Z ana üretici gider yerinde 60.000 TL dir. Genel Üretim Gideri Yükleme katsayılarının hesabı için, üretici gider yerlerinde sırasıyla 100.000 TL Direkt İlk Madde Malzeme (hammadde) kullanılmış, 50.000 TL Direkt İşçilik çalışılmış, 2.000 Br mamul üretilmiştir. Bu ayda üretilen mamullerden 10 birim T mamulü için 5.000 TL hammadde (Direkt İlk Madde Malzeme) kullanılmış, 800 TL Direkt İşçilik çalışılmış, İşletmede Genel Üretim Gideri Yükleme Katsayılarını hesaplayarak T mamulünün Toplam ve Birimde Maliyetini bulunuz. (45 Puan)(2020-2)

CEVAP 24.

GÜG Yükleme Katsayısı X	59.000 TL /100.000 TL	0,59	5 puan
GÜG Yükleme Katsayısı Y	82.500 TL / 50.000 TL	1,65	5 puan
GÜG Yükleme Katsayısı Z	60.000 TL / 2.000 br	30 TL/br	5 puan

10 birim T mamul Toplam ve Birimde Maliyet

DİM		5.000 TL	5 puan
DİG		800 TL	
X	5.000 TL x 0,59	2.950 TL	5 puan
Y	800 TL x 1,65	1.320 TL	5 puan
Z	10 adet x 30	300 TL	5 puan
	Toplam Maliyet	10.370 TL	5 puan
	Birimde Maliyet	10.370 TL/10 br	1.037 TL/Br (5 puan)

SORU 25:

B Endüstri İşletmesinde ele alınan dönemde üretimde yapılan ortak gider 840.000 TL dir. Üretilen ortak mamullerin miktar bilgileri şöyledir.

Mamuller	Katsayılar	Üretim Miktarları
A	1	10.000
B	2	5.000
C	3	3.000
D	4	2.000
E	5	1.000

Ortak mamullerin maliyetini katsayıları kullanarak hesaplayınız. (30 Puan)(2020-2)

CEVAP 25.

Toplam Maliyet

A	1	10.000	10.000 X 20 TL	200.000
B	2	5.000	10.000 X 20 TL	200.000
C	3	3.000	9.000 X 20 TL	180.000
D	4	2.000	8.000 X 20 TL	160.000
E	5	1.000	5.000 X 20 TL	100.000
42.000 (10 PUAN)				840.000 (10 PUAN)

Ortak Gider = 840.000 TL

=20 TL / E.M. (10 PUAN)

Eşdeğer Mamul Miktarı= 42.000 Eşdeğer mamul

SORU 26:

Bir endüstri işletmesi birleşik (ortak) mamul maliyetlerini “Piyasa Değeri Yöntemi” ile hesaplanmaktadır. Aşağıdaki bilgileri kullanarak mamullerin “Brüt Satış Kar Oranlarını” hesaplayınız. İşletmede birleşik (ortak) maliyet 500.000.000 TL.’dir. Küsuratlarda virgülden sonra 1 hane kullanalım. (35 Puan)(2021-1)

Mamul Adı	Üretim Miktarı	Satış Fiyatı
A	230.000 Kg	1.500 TL/Kg
T	160.000 Kg	1.600 TL/Kg
K	200.000 Kg	300 TL/Kg
U	25.000 Kg	2.000 TL/Kg
S	10.000 kg	1.100 TL/Kg

CEVAP 26.

Mamul Adı	Üretim Miktarı	Satış Fiyatı	Satış Hasılatı	%
A	230.000 kg	1.500 TL/kg	345.000.000	47.8
T	160.000 kg	1.600 TL/kg	256.000.000	35.5
K	200.000 kg	300 TL/kg	60.000.000	8.3
U	25.000 kg	2.000 TL/kg	50.000.000	6.9
S	10.000 kg	1.100 TL/kg	11.000.000	1.5
	625.000 kg	722.000.000		100

Birleşik Maliyetin Birleşik Mamullere Dağılımı;

A	500.000.000 TL X 0.478 = 239.000.000
T	500.000.000 TL X 0.355 = 177.500.000
K	500.000.000 TL X 0.083 = 41.500.000
U	500.000.000 TL X 0.069 = 34.500.000
S	500.000.000 TL X 0.015 = 7.500.000
	500.000.000

Brüt Satış Karları

Mamul Adı	Satış Hasılatı	Birleşik Maliyet	Brüt Satış Kar
A	345.000.000	239.000.000	106.000.000
T	256.000.000	177.500.000	78.500.000
K	60.000.000	41.500.000	18.500.000
U	50.000.000	34.500.000	15.500.000
S	11.000.000	7.500.000	3.500.000
	722.000.000	500.000.000	222.000.000

$$\text{Brüt Satış Kar Oranı} = \frac{222.000.000}{722.000.000} = 0,307$$

SORU 27:

AX Endüstri İşletmesinde Şubat 2021 döneminin Direkt İlk Madde ve Malzeme (Hammadde) maliyeti 5.000.000 TL, Direkt İşçilik Maliyeti 750.000 TL, Genel Üretim Gideri 1.250.000 TL'dir. Bu dönemde; Dönembaşı Yarımamul Stok 400.000 TL, Dönemsonu Yarımamul Stok 600.000 TL, Dönembaşı Mamul Stok 800.000 TL, Dönemsonu Mamul Stok 1.000.000 TL'dir.

İşletme bu dönemde 7.500.000 TL kredili satış yapmıştır. (KDV ihmal edilecektir.) İşlemlerin Gider Yansıtma, Yarımamul - Üretim, Mamul, Satış Gelir ve Satılan Mamul Maliyeti kayıtlarını yapınız. (40 Puan)(2021-1)

CEVAP 27.

SATILAN MAMUL MALİYETİ

DİMM	5.000.000
D. İşçilik	750.000
G.Ü. Gideri	1.250.000
Yarı Mamul Kullanımı (200.000)	
DBYMS	400.000
DSYMS	(600.000)
Üretilen Mamul Maliyeti	6.800.000
Mamul Stok Değişimi (200.000)	
DBMS	800.000
DSMS (1.000.000)	
Satılan Mamul Maliyeti	6.600.000

_____ / _____

151. Yarımamul Üretim H.	7.000.000
711 DİMM Yansıtma H.	5.000.000
721 D. İşç. Yansıtma H.	750.000
731 Genel Üretim Gid. Yan. H.	1.250.000

_____ / _____

152 Mamul	6.800.000
151 Yarımamul Üretim H.	6.800.000

_____ / _____

120 Alıcılar H.	7.500.000
600 Satışlar	7.500.000

_____ / _____

620 Satılan Mamul Ml. H.	6.600.000
152 Mamul H.	6.600.000

SORU 28:

2 Endüstri İşletmesi Safha (Evre) Maliyeti uygulamaktadır. Ocak 2021 döneminde Dönembaşı Yarımamul Stok 2.000 Ton, Dönemde üretimine başlanan 50.000 Ton, Dönemsonu Yarımamul Stok 5.000 Ton, Fire 200 Ton'dur. Bu işletmede bu dönemde Tamamlanıp Devrolunan Miktarı ve Dönemde Üretimine başlanıp Tamamlanan Miktarı hesaplayınız. (25 Puan)(2021-1)

CEVAP 28.

Üretime Giren Miktar = Üretimden Çıkan Miktar

Dönembaşı Yarımamul Stok + Dönemde Üretime Başlanan = Dönemde Tamamlanıp Devrolunan + Dönemsonu Yarımamul Stok + Fire

2.000 Ton + 50.000 Ton = Dönemde Tamamlanıp Devrolunan + 5.000 Ton + 200 Ton

Dönemde Tamamlanıp Devrolunan = 46.800 Ton

Dönemde Üretimine Başlanıp Tamamlanan = Dönemde Tamamlanıp Devrolunan - Dönem Başı Yarımamul Stok

Dönemde Üretimine Başlanıp Tamamlanan = 46.800 Ton - 2000 Ton = 44.800 Ton

SORU 29:

A Üretim İşletmesi plastik plaka üreticisidir. İşletmede Temmuz 2021 ayında üretim planlama plastik plakaların 0,25 mt/br hammadde (direkt ilk madde ve malzeme - DİMM) kullanılarak her birinin 3 direkt işçilik saatinde üretileceğini planlamıştır. Üretim planlama bu dönemde hammaddeyi 8 TL/mt'den alacağını ve direkt işçilik saatinin 70 TL/dis olacağını planlamıştır. İlgili dönemde 1800 br üretilmiş, bu üretim için 350 mt hammadde (DİMM) kullanılmış ve metresine 8,5 TL/mt ödenmiştir. Direkt işçilikler ise 5000 direkt işçilik saati gerçekleşmiş ve 300.000 TL ödenmiştir. İşletmede, üretim planlamadan farklı olarak hammadde (DİMM) tutarında, direkt işçilik tutarında ve toplamda kaç TL fark oluşmuştur? (25 puan)(2021-2)

CEVAP 29.

Fiyat Farkı

(Fiili Fiyat - Planlama Fiyatı) x Fiili Miktar

(8.50 - 8) x 350 mt = 175 TL Olumlu Fark

Miktar Farkı

(Fiili Miktar - Planlama Miktarı) x Standart Fiyat

350 mt. - (1800 br x 0.25 mt/br) x 8 TL/mt = 800 TL Olumsuz Fark

Toplam Fark

-175 TL + 800 TL = 625 TL Olumlu Fark

SORU 30:

B Üretim İşletmesi'nde Temmuz 2021 ayı Genel Üretim Giderleri Dağıtım Tablosu 2. Toplamları sırasıyla Temizleme üretici gider yerinde 2.875.000 TL, Yıkama üretici gider yerinde 3.975.000 TL, Paketleme üretici gider yerinde 1.350.000 TL saptanmıştır. Bu işletmede genel üretim giderleri yükleme verileri olarak sırasıyla Temizleme üretici gider yerinde direkt ilk madde ve malzeme miktarı, Yıkama üretici gider yerinde direkt işçilik saati, Paketleme üretici gider yerinde üretilen birim kullanılmaktadır. İşletmede Temmuz 2021 ayında 50.000 kg direkt ilk madde ve malzeme temizlenmiş, 300.000 direkt işçilik saati çalışılmış, 1.500.000 adet mamul paketlenmiştir. Genel üretim giderleri yükleme katsayılarını üretici gider yerlerine göre hesaplayınız. (7,5 puan)(2021-2)

CEVAP 30.

GÜG Yükleme Katsayısı Temizleme = $\frac{2.875.000 \text{ TL}}{50.000 \text{ kg}} = 57,5 \text{ TL/kg}$

GÜG Yükleme Katsayısı Yıkama = $\frac{3.975.000 \text{ TL}}{300.000 \text{ DİS}} = 13,25 \text{ TL/DİS}$

GÜG Yükleme Katsayısı Paketleme = $\frac{1.350.000 \text{ TL}}{1.500.000 \text{ Ad.}} = 0,9 \text{ TL/Ad}$

SORU 321:

C. Üretim İşletmesi'nde üretim iki safhada gerçekleşmektedir. Üretimi tamamlanan mamuller için birinci safhada hammadde (direkt ilk madde ve malzeme) 1.250.000 TL, direkt işçilik 125.000 TL, genel üretim giderleri 375.000 TL'dir. Birinci safha dönem başı yarı mamul stoku 100.000 TL, dönem sonu yarı mamul stoku 75.000 TL'dir. İkinci safhada ise hammadde (direkt ilk madde ve malzeme) 750.000 TL, direkt işçilik 75.000 TL, genel üretim giderleri 400.000 TL'dir. İkinci safhada dönem başı yarı mamul stoku 50.000 TL, dönem sonu yarı mamul stoku 150.000 TL'dir. Birinci safhanın üretilen mamul maliyeti ile ikinci safhaya devrolan ve ikinci safhada tamamlanan 10.000 birim mamulün toplam ve birim maliyetini ilk giren ilk çıkar yöntemini kullanarak hesaplayınız. (22,5 puan)(2021-2)

CEVAP 31.

I. Safha		II. Safha	
DİMM	1.250.000 TL	1. Safhadan Devir	1.775.000
D. İşçilik	125.000 TL	DİMM	750.000
G. Üretim Gid.	375.000 TL	D. İşçilik	75.000
Üretim Giderleri Toplam	1.750.000 TL	G. Ür. Gideri	400.000
			3.000.000
+ DBYM Stok	100.000 TL	+ DBYM Stok	50.000
- DSYM Stok	(75.000 TL)	- DSYM Stok	(150.000)
Üretilen Mamül Ml.	1.775.000 TL	Tamamlanan Mamul	
		Toplam maliyeti	2.900.000
		Tamamlanan Mamül	
		Birimde Ml.	$\frac{2.900.000}{10.000 \text{ Ad.}} = 290 \text{ TL/Ad}$

SORU 32:

D. Ticaret İşletmesi'nde X ticari malının alımı ve satımı yapılmaktadır. Temmuz 2021'de X ticari malının dönem başı stok değeri 1.000.000 TL, dönem içi alımları 10.000.000 TL, dönem sonunda yapılan envanterde saptanan değeri 2.000.000 TL'dir. Bu işletmede satış gelirleri 10.250.000 TL olup, satıştan iade/indirim 125.000 TL'dir. İşletmede bu durumda brüt kar tutarı ve oranı nedir? Bu işletmede yasal bildirim yapılmadan dönem sonu envanterinde unutulmuş ticari mallar olduğu belirlenmiş ve son saptanan stokların ilavesi ile dönem sonu ticari mal stoku 2.250.000 TL bulunmuştur. Bu durumda brüt kar tutarı ve oranı ne olur? (45 puan)(2021-2)

CEVAP 32.

D.B. Stok	1.000.000	D.B. Stok	1.000.000
D.İ. Alım	10.000.000	D.İ. Alım	10.000.000
- D.S. Stok	(2.000.000)	- D.S. Stok	(2.250.000)
Sat. Tic. Mal. Ml.	9.000.000	Sat. Tic. Mal. Ml.	8.750.000

Gelir Tablosu

Brüt Satış Gelirleri	10.250.000
(İade / İnd.)	(125.000)
Net Satışlar	10.125.000
(Sat. Tic. Mal. Ml.)	(9.000.000)
Brüt Kar	1.125.000 TL

Gelir Tablosu

Brüt Satış Geliri	10.250.000
(İade / İnd.)	(125.000)
Net Satış	10.125.000
(Sat. Tic. Mal. Ml.)	(8.750.000)
Brüt Kar	1.375.000 TL

$$\begin{aligned} \text{Brüt Karlılık \% si} &= \text{Brüt. Kar.} / \text{Net Satış} \\ &= 1.125.000 / 10.125.000 \\ &= \% 11,1 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Brüt Karlılık \% si} &= 1.375.000 / 10.125.000 \\ &= \% 13,58 \end{aligned}$$

SORU 33:

Z Endüstri İşletmesinde yan ürün maliyeti, Satış Fiyatından Geriye Doru Hesaplama yöntemi kullanılarak hesaplanmaktadır. İşletmede ortak maliyet 50.000.000 TL, yan ürün satış tutarı 2.500.000 TL, satış tutarı üzerinden yan ürün karlılığı %30, yan ürünün satışa hazır hale gelmesi için ek maliyet katlanımı 500.000 TL'dir. İşletmede yan ürünlere yüklenecek tutar ile 10.000 adet ana ürüne yüklenecek toplam ve birim tutarı bulunuz. (20 puan)(2021-3)

CEVAP 33.

Yan Ürün Satış Tutarı	2.500.000 TL
- %30 Karlılık	750.000 TL
- Ek Maliyet	500.000.TL

Yan Ürün Maliyeti	1.250.000 TL
Toplam Ana Ürün Maliyeti	50.000.000 TL – 1.250.000 TL = 48.750.000 TL
Birim Ana Ürün Maliyeti	48.750.000 TL / 10.000 Adet = 4.875 TL/Adet

SORU 34:

T İşletmesi B mamulünün üretim ve satışını yapmaktadır. İşletmede dönem başı ve dönem sonu yarı mamul stoku "0" dir. Dönem başı mamul stoku 2.000.000 TL'dir. İşletme dönem içinde 950.000 birim mamul satışını gerçekleştirmiş ve dönem sonu mamul stoku 300.000 birimdir. Bu dönemde; toplam hammadde gideri 14.000.000 TL olup %90'ı direkt, %10'u endirekt niteliktedir. Toplam işçilik giderleri 1.600.000 TL. olup bunun %90'ı direkt, %10'u endirekt işçiliktir. Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmet 400.000 TL, kira ve duran varlık sigortası 300.000 TL, amortismanlar 100.000 TL, pazarlama-satış ve dağıtım giderleri 250.000 TL, genel yönetim giderleri 350.000 TL'dir. Üretilen ve satılan mamul maliyetini toplam ve birimde hesaplayınız. (40 puan)(2021-3)

CEVAP 34.

Direkt İlk Mad. ve Mlz. (Hammadde)	14.000.000 TL x 0.90 = 12.600.000	
Direkt İşçilik	1.600.000 TL x 0.90 = 1.440.000	
Genel Üretim Gideri	2.360.000	
Endirekt Madde	1.400.000	
Endirekt İşçilik	160.000	
Dış. Sağ. Fayda ve Hiz.	400.000	
Kira ve Dur. V .Sigorta	300.000	
Amortisman	100.000	
Üretim Giderleri Toplamı	16.400.000	
Birim Üretim Maliyeti	16.400.000 / 1.250.000 Br. = 13.12 TL/Br.	
Üretilen ve Satılan Mamul Maliyeti Tablosu		
DİMM(Hammadde)	12.600.000	
D. İşçilik	1.440.000	
Genel Üretim Gideri	2.360.000	
Yarı Mamul Kullanımı	0	
Üretilen Mamul Maliyeti	16.400.000	
+ Dönembası Mamul Stoğu	2.000.000	
- Dönemsonu Mamul Stoğu (300.000 Br x 13.12 TL/Br)	(3.936.000)	
Satılan Mamul Maliyeti	14.464.000 TL	
Satılan Mamul Birim Maliyeti	14.464.000 TL / 950.000 Br. = 15.23 TL/Br	

SORU 35:

Safha maliyeti sistemi uygulayan bir endüstri şirketinde dönem başı yarı mamul stok 10.000 birim, dönemde üretimine başlanan miktar 250.000 birim, dönem sonu yarı mamul stok 29.000 birim, normal fire 1.000 birimdir. Bu dönemde tamamlanıp devrolunan ve dönemde üretimine başlanıp tamamlanan miktarları İlk Giren İlk Çıkar (FIFO) yöntemiyle hesaplayınız. (20 puan)(2021-3)

CEVAP 35.

Dönembaşı Yarımamul Stok + Dönemde Üretimine Başlanan = Dönemde Tamamlanıp Devrolan + Dönemsonu Yarımamul Stok + Fire

10.000 Br. + 250.000 Br. = Dönemde Tamamlanıp Devrolan + 29.000 Br. + 1.000 Br.

260.000 Br. = DTD + 30.000 Br.

Dönemde Tamamlanıp Devrolan = 230.000 Br.

Dönemde Üretimine Başlanıp Tamamlanan = Dönemde Tamamlanıp Devrolunan - Dönembaşı Yarımamul Stok

DÜBT = 230.000 Br. – 10.000 Br. = 220.000 Br

SORU 36:

Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğine göre, endüstri işletmelerinde fonksiyonel giderler, gider yerleri ve gider çeşitleri nelerdir? Yazınız. (20 puan)(2021-3)

CEVAP 36.

Fonksiyonel Giderler

710 Direkt İlk Madde ve Malz.

720 Direkt İşçilik

730 Genel Üretim Giderleri

740 Hizmet Maliyeti

750 ARGE Giderleri

760 Paz. Satış Dağ. Giderleri

770 Gn. Yön. Giderleri

780 Finansman Giderleri

Gider Yerleri

Esas Üretim Gider Yerleri

Yardımcı Üretim Gider Yerleri

Yardımcı Hizmet Gider Yerleri

Yatırım Gider Yerleri

Üretim Yerleri Yönetimi Gider Yerleri

Araştırma ve Geliştirme Gider Yerleri

Pazarlama Satış ve Dağıtım Gider Yerleri

Genel Yönetim Gider Yerleri

Gider Çeşitleri

İlk Madde ve Malzeme

İşçi Ücret ve Giderleri

Memur Ücret ve Giderleri

Dışarıdan Sağlanan Fayda ve Hizmetler

Çeşitli Giderler

Vergi Resmi Harçlar

Amortismanlar ve Tükenme Payları

Finansman Giderleri

SORU 37:

Aşağıdaki kavramların kısaca tanımlarını yapınız.(2022-1)

- a) Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'ndeki eş zamanlı kayıt yöntemi (5 puan)
- b) Ortak ürün ve yan ürün (5 puan)

CEVAP 37.

- a) Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'ne göre, Maliyet Muhasebesi Uygulamalarında Fonksiyonel Giderler (710/720/730/740/750/760/770/780 kodlu hesaplar) altında kayıt atarken Gider Yerleri ve Gider Türlerinin kullanılması kayıt tekniğidir.
- b) Yapılan ortak (müşterek) bir üretim gideri sonucu elde edilen ürünlerin değerleri birbirine yakın olanlarına ortak ürün, bunlardan daha küçük değerde olanlarına yan ürün denir.

SORU 38:

Aşağıdaki konulara ilişkin kısaca yorumlarınızı yazınız.(2022-1)

- a) Genel Üretim Giderleri Dağıtım Tablosunda Tekrar Dağıtım (II. Dağıtım) neden yapılır? (10 puan)
- b) Üretim Giderleri ve Faaliyet Giderleri türlerini yazarak işletme kar/zararına etkilerini stok faktörünü dikkate alarak yapınız. (10 puan)

CEVAP 38.

- a) Genel Üretim Giderleri Dağıtım Tablosunda 1. Dağıtımda Genel Üretim Giderleri eş zamanlı kayıt yöntemi ile Ana ve Yardımcı Gider Yerlerine dağıtılır. 2. Dağıtımın yapılma nedeni mamuller Ana Üretici Gider Yerlerinde üretildiğinden, Yardımcı gider yerlerinde kalan genel üretim giderlerinin tekrar Ana üretici gider yerlerine dağıtılmasıdır.
- b) Üretim Giderleri; Direkt İlk Madde ve Malzeme, Direkt İşçilik ve Genel Üretim Giderleridir. Faaliyet Giderleri ise Araştırma Geliştirme, Pazarlama Satış Dağıtım, Genel Yönetim ve Doğrudan Gider Yazılan Finansman Giderleridir. Kar/Zarara etkisi anlamında Üretim Giderlerinde (+) Dönem Başı Stoklar ve (-) Dönem Sonu Stoklar etkilidir. Satışların Maliyeti hesaplanır ve Brüt Kar bulunur. Faaliyet Giderleri Stoklardan bağımsız doğrudan Kar/Zarar hesabında (-) yazılmaktadır ve Faaliyet Karı bulunur.

SORU 39:

A Endüstri İşletmesi'nde Şubat 2022 ayında düzenlenen Genel Üretim Giderleri Dağıtım Tablosu'nda II. Dağıtım toplamı Kesme Atölyesi'nde 2.875.000 TL, Montaj Atölyesi'nde 3.975.000 TL, Ambalaj Atölyesi'nde 1.350.000 TL'dir. İşletmede bu ayda genel üretim giderleri yükleme verileri, sırasıyla; 500.000 kg direkt ilk madde ve malzeme miktarı, 3.000 direkt işçilik saati ve 15.000 üretilen birimdir. Genel üretim giderleri yükleme katsayılarını hesaplayarak, üretilen mamullerden 150 birim AX mamulü için 5.000 kg direkt ilk madde ve malzeme, 300 direkt işçilik saati kullanılması durumunda, 150 birim AX'e yüklenecek genel üretim giderlerinin toplam ve birimde payını bulunuz. (30 puan)(2022-1)

CEVAP 39.

GÜG Yükleme Katsayısı Kesim = 2.875.000-

_____ = 5,75 TL/Kg

500.000 Kg

GÜG Yükleme Katsayısı Montaj = 3.975.000 TL

_____ = 1.325 TL/DİS

3.000 DİS

GÜG Yükleme Katsayısı Ambalaj = 1.350.000 TL

_____ = 90 TL/Br

15.000 Br

GÜG AX

5000 Kg x 5,75 TL/kg = 28.750 TL

300 DİS x 1.325 TL/DİS = 397.500 TL

150 Br x 90 TL/Br = 13.500 TL

Toplam GÜG 439.750 TL

Birimde GÜG = 439.750 TL/150 Br = 2.931,67 TL/Br

SORU 40:

B Endüstri İşletmesi'nde Ocak 2022 ayında 450 adet A, 800 adet B, 750 adet C mamulü üretilmiştir. Direkt ilk madde ve malzeme ve direkt işçilik giderlerinin mamuller bazında tutarları şöyledir:

	A	B	C
Direkt ilk madde ve malzeme giderleri	370.000 TL	51.800 TL	400.000 TL
Direkt işçilik giderleri	296.000 TL	37.000 TL	100.000 TL

İşletmede Ocak 2022 ayı genel üretim giderleri 740.000 TL'dir. Genel üretim giderleri mamullere üretim miktarları bazında dağıtılacaktır. Mamul bazında genel üretim giderlerini hesaplayarak mamullerin birim maliyetlerini hesaplayınız. (30 puan)(2022-1)

CEVAP 40.

740.000 TL/(450 Br + 800 Br + 750 Br) = 370 TL/Br

	A	B	C
D.İ.M.M	370.000	51.800	400.000
D. İşçilik	296.000	37.000	100.000
GÜG	(370x450 Br) 166.500	(370x810 Br) 296.000	(370x750 Br) 277.500
Toplam Ml.	832.500 TL	384.800 TL	777.500 TL
Birim Ml.	832.500/450 Br	384.800/800 Br	777.500/750 Br
	= 1.850 TL/Br	= 481 TL/Br	= 1.036,67 TL/Br

SORU 41:

Bir ticaret işletmesinde 31.12.2021 dönem başı ticari mal stoku 1.000.000 TL, 31.01.2022 dönem sonu ticari mal stoku 900.000 TL, dönem içi ticari mal alımları 4.000.000 TL, ticari mal alım giderleri 50.000 TL, ticari mal alım iadesi 200.000 TL, ticari mal alım iskontosu 100.000 TL'dir. İşletmede satılan ticari mallar maliyeti kaç TL'dir? (10 puan)(2022-1)

CEVAP 41.

+ Dönembaşı Ticari Mal Stok	+ 1.000.000-
+ Dönemiçi Tic. Mal Alımları	+ 4.000.000-
+ Ticari Mal Alım Giderleri	+ 50.000-
- Dönem Sonu Ticari M. Stok	- 900.000-
- Ticari Mal Alım İadesi	- 200.000-
- Ticari Mal Alım İskontosu	- 100.000-
Satılan Tic. Mal. Maliyeti	3.850.000 TL

SORU 42:

A Endüstri İşletmesi'nde Haziran 2022 ayında düzenlenen Genel Üretim Giderleri Dağıtım

Tablosu 1. Toplamları şöyledir:

Makine Ana Üretici Gider Yeri:	1.250.000 TL
Montaj Ana Üretici Gider Yeri:	1.550.000 TL
Finisaj Ana Üretici Gider Yeri:	850.000 TL
Bakım Temizlik Yardımcı Gider Yeri:	600.000 TL
Depo Yardımcı Gider Yeri:	450.000 TL

Bakım Temizlik Giderleri gider yerlerinin kapladığı alana göre (Makine Ana Üretici Gider Yeri 5.000 m², Montaj Ana Üretici Gider Yeri 10.000 m², Finisaj Ana Üretici Gider Yeri 3000 m², Depo Yardımcı Gider Yeri 2.000 m²), Depo Giderleri ise malzeme sevkiyatı sayısına göre (Makine Ana Üretici Gider Yeri 400 adet, Montaj Ana Üretici Gider Yeri 250 adet, Finisaj Ana Üretici Gider Yeri 100 adet) dağıtılacaktır.

Yukarıdaki bilgilere göre genel üretim giderleri tekrar dağıtımını Kademeli Dağıtım Yöntemine göre yapınız ve Genel Üretim Giderleri Dağıtım Tablosu II. Toplamlarını bulunuz. (Dağıtıma Bakım Temizlik Yardımcı Gider Yerinden başlanacaktır.) (40 puan)(2022-2)

CEVAP 42.

Bakım Temizlik: 600.000 TL/20.000 m² = 30 TL/ m²

Makine Ana Üretici Gider Yeri	5.000 m ² x 30 TL/m ² = 150.000
Montaj Ana Üretici Gider Yeri	10.000 m ² x 30 TL/m ² = 300.000
Finisaj Ana Üretici Gider Yeri	3.000 m ² x 30 TL/m ² = 90.000
Depo Yardımcı Gider Yeri	2.000 m ² x 30 TL/m ² = 60.000
	20.000 m ² 600.000 TL

Depo: 510.000 TL/750 Adet = 680 TL/ad.

Makine Ana Üretici Gider Yeri 400 ad. x 680 TL/ad. = 272.000

Montaj Ana Üretici Gider Yeri 250 ad. x 680 TL/ad. = 170.000

Finisaj Ana Üretici Gider Yeri 100 ad. x 680 TL/ad. = 68.000

750 ad. 510.000 TL

ANA ÜRETİCİ GİDER YERLERİ

YARDIMCI GİDER YERLERİ

	Makine Montaj	Finisaj	Depo	Bakım Temizlik	
I. Toplamlar	1.250.00	1.550.000	850.000	450.000	600.000
BKM Temizlik G.	150.000	300.000	90.000	60.000	
Depo G.	272.000	170.000	68.000	510.000	
II. Toplamlar	1.672.000	2.020.000	1.008.000		

SORU 43:

B Endüstri İşletmesi'nde üretim ve satışı yapılan birleşik mamullerin bilgileri şöyledir:

Mamuller	Satış Miktarları	Kg Satış Fiyatları
X	1.000 kg	1.500 TL/kg
Z	3.500 kg	850 TL/kg
T	1.500 kg	550 TL/kg

Birleşik maliyet 3.975.000 TL'dir. Satış tutarını kriter alarak her birleşik mamulün kg maliyetini hesaplayınız. (35 puan) (2022-2)

CEVAP 43.

$$X \quad 1.000 \text{ kg} \times 1.500\text{-TL/kg} = 1.500.000$$

$$Z \quad 3.500 \text{ kg} \times 850\text{-TL/kg} = 2.975.000$$

$$T \quad 1.500 \text{ kg} \times 550\text{-TL/kg} = 825.000$$

$$\underline{5.300.000}$$

$$\text{Çarpan} = 3.975.000 = 0.75$$

$$\underline{5.300.000}$$

Birleşik Mamul Maliyetleri

$$X \quad 1.500.000\text{-} \times 0.75 = 1.125.000\text{-} / 1.000 \text{ kg} = 1.125 \text{ TL/kg}$$

$$Z \quad 2.975.000\text{-} \times 0.75 = 2.231.250\text{-} / 3.500 \text{ kg} = 637,50 \text{ TL/kg}$$

$$T \quad 825.000\text{-} \times 0.75 = 618.750\text{-} / 1.500 \text{ kg} = 412,50 \text{ TL/kg}$$

$$\underline{3.975.000}$$

SORU 44:

Safha maliyeti uygulayan bir işletmede dönem başı yarı mamul stoku 10.000 birim, dönemde üretimine başlanan 250.000 birim, dönem sonu yarı mamul stoku 30.000 birim ise; dönemde tamamlanıp devrolan miktar ve dönemde üretimine başlanıp tamamlanan miktarları ilk giren ilk çıkar yöntemine göre hesaplayınız. (15 puan)(2022-2)

CEVAP 44.

Dönem Başı Yarı mamul Stok + Dönemde Üretimine Başlanan = Dönemde Tamamlanıp Devrolan +

Dönem Sonu Yarı mamul Stok

$$10.000 + 250.000 = \text{Dönemde Tamamlanıp Devrolan} + 30.000$$

$$\text{Dönemde Tamamlanıp Devrolan} = 230.000 \text{ br.}$$

$$\text{Dönemde Üretimine Başlanıp Tamamlanan} = \text{Dönemde Tamamlanıp Devrolan} - \text{Dönem başı Yarı mamul Stok}$$

$$\text{DÜBT} = 230.000 \text{ br.} - 10.000 \text{ br.} = 220.000 \text{ br.}$$

SORU 45:

Safha maliyeti uygulayan işletmelerde Eşdeğer Mamul Birimleri Tablosu neden düzenlenir? Kısaca yazınız. (10 puan)(2022-2)

CEVAP 45.

Safha maliyeti uygulayan işletmelerde Eşdeğer Mamul Birimleri Tablosu Dönem Başı ve Dönem Sonu Yarı Mamul stoklarının mamul eşdeğerlerinin bulunması için düzenlenir.

SORU 46:

Endüstri işletmelerinde genel üretim giderlerinin özelliklerini maddeler halinde yazınız. (15 puan)(2022-3)

CEVAP 46.

1. Genel Üretim Giderlerinin türleri çok fazladır.
2. Genel Üretim Giderleri mevsimin etkisindedir.
3. Genel Üretim Giderleri değişken ve sabit karakterdedir.
4. Genel Üretim Giderlerinin kesin tutarları dönem sonlarında belli olur.
5. Genel Üretim Giderlerinin hangi mamule ne pay verdiği genellikle belli değildir.

SORU 47: SORU 2:

A Endüstri İşletmesi'nde Ekim 2022 döneminde üretilen mamullerle ilgili ortak giderler 1.092.000 TL'dir. Üretilen ortak mamullerin miktar bilgileri şöyledir:

Mamuller	Katsayılar	Üretim Miktarı
X	5	1.000 birim
Y	4	2.000 birim
Z	1	3.000 birim

Ortak mamullerin maliyetlerini katsayıları kullanarak hesaplayınız. (15 puan)(2022-3)

CEVAP 47.

Mamüller	Katsayılar	Üretim Miktarı	
X	5	1.000 Birim	5.000 x 68.25 = 341.250
Y	4	2.000 Birim	8.000 x 68.25 = 546.000
Z	1	3.000 Birim	3.000 x 68.25 = 204.750
		16.000	1.092.000

Ortak Gider 1.092.000

_____ = _____ = 68.25 TL/Br

Eşdeğer Mamul Miktarı 16.000

SORU 48:

B Ticaret İşletmesi'nde ele alınan dönemde ticari mal alımları 1.500.000 TL, dönem başı ticari mal stoku 400.000 TL, dönem sonu ticari mal stoku 600.000 TL, ticari mal alım iadesi 100.000 TL, iade alınan ticari malların satış tutarı 150.000 TL, ticari mal alım giderleri 50.000 TL, brüt satış tutarı 1.600.000 TL olduğuna göre; satılan ticari mallar maliyetini ve brüt satış kârını hesaplayınız. (25 puan)(2022-3)

CEVAP 48.

+ Dönembaşı Ticari Mal Stok	400.000
+ Dönemiçi Ticari Mal Alım	1.500.000
+ Ticari Mal Alım Gideri	50.000
- Dönemsonu Ticari Mal Stok	(600.000)
- Ticari Mal Alım İadesi	(100.000)
Satılan Ticari Mal Maliyeti	1.250.000
Brüt Satış Gelirleri	1.600.000
- Satıştan iade/indirim	150.000
Net Satışlar	1.450.000
(Satılan Tic. Mal Maliyeti)	1.250.000
Brüt Kar	200.000

SORU 49:

C Endüstri İşletmesi'nde Genel Üretim Giderleri Dağıtım Tablosu II. Toplamları üretici gider yerlerine göre sırasıyla 4.000.000 TL, 5.000.000 TL ve 3.000.000 TL'dir. Kullanılacak yükleme verileri sırasıyla 200.000 kg, 250.000 direkt işçilik saati ve 75.000 birimdir. Bu dönemde üretilen 5.000 adet mamullerden D mamulü için 20.000 kg hammadde (kilogramı 250 TL) kullanılmış, 20.000 direkt işçilik saati (saat ücreti 50 TL) çalışılmıştır. D mamulünün toplam ve birimde maliyetini hesaplayınız. (45 puan)(2022-3)

CEVAP 49.

$$(I) \text{ GÜG} = \frac{4.000.000}{200.000 \text{ kg}} = 20 \text{ TL/kg}$$

$$(II) \text{ GÜG} = \frac{5.000.000}{250.000 \text{ DİS}} = 20 \text{ TL/DİS}$$

$$(III) \text{ GÜG} = \frac{3.000.000}{75.000 \text{ Br}} = 40 \text{ TL/Br}$$

$$(III) \text{ GÜG} = \frac{3.000.000}{75.000 \text{ Br}} = 40 \text{ TL/Br}$$

5.000 Br D Mamulü

Toplam ve Birimde Maliyet

DİMMM	20.000 kg x 250 TL/kg	5.000.000 TL
D. İşçilik	20.000 DİS x 50 TL/Dİ	1.000.000 TL
(I) GÜG	20 TL/kg x 20.000 kg	400.000 TL
(II) GÜG	20 TL/DİS x 20.000 DİS	400.000 TL
(III) GÜG	40 TL/Br x 5.000 Br	200.000 TL
Toplam Maliyet		7.000.000 TL
Birimde Maliyet		7.000.000/5.000 Br = 1.400 TL/Br

SORU 50:

Z Endüstri İşletmesi'nde ortak (birleşik) maliyet 5.000 TL olup ayrılma noktasında A, B, C ortak (birleşik) mamulleri elde edilmiştir. İşletmede A mamulünün 20 TL ek maliyet ile satış fiyatı 500 TL, B mamulünün 30 TL ek maliyet ile satış fiyatı 200 TL'dir. C mamulünün ise 600 TL ek maliyet alarak X, Y, Z ortak mamullerine dönüştürüldüğünü; X mamulünde 100 TL ek maliyet ile satış fiyatının 2.500 TL, Y mamulünde 150 TL ek maliyet ile satış fiyatının 3.000 TL, Z mamulünde 250 TL ek maliyet ile satış fiyatının 2.000 TL olduğu saptanmıştır. Yukarıdaki bilgileri kullanarak ayrılma noktalarındaki ortak maliyeti satış değerine göre A, B ve C mamullerine dağıtınız. (İşlemlerde virgülden sonra 2 hane kullanınız.) (35 Puan)(2023-1)

CEVAP 50.

Mamuller	Satış	Ek	Ayrılma	Dağıtım	Ortak	Dağıtılan
	Değerleri	Maliyetler	Noktalarındaki	Oranı	Maliyet	Maliyet
			Satış Değerleri			
A	500	20	480	480/7.050	5.000	340,43
B	200	30	170	170/7.050	5.000	120,57
C	7.500	1.100	6.400	6.400/7.050	5.000	4.539,00
			7.050			5.000

SORU 51:

Safha maliyet sistemini uygulayan T Endüstri İşletmesi'nde eşdeğer mamul birimleri tablosunda direkt ilk madde ve malzeme (hammadde) mamul eşdeğeri 46.600 birim, direkt işçilik mamul eşdeğeri 47.900 birim, genel üretim gideri mamul eşdeğeri 47.900 birimdir. Bu safhada 710 Direkt İlk Madde ve Malzeme Giderleri hesabında 1.171.990 TL, 720 Direkt İşçilik Giderleri hesabında 534.085 TL, 730 Genel Üretim Giderleri hesabında 1.068.170 TL bakiye oluşmuştur. Bu safhada üretilen mamulün birim maliyeti kaç TL'dir? Hesaplayınız. Ayrıca genel üretim gideri ve direkt işçilik mamul eşdeğerleri neden aynı miktar olmuştur? Yazınız. (15 Puan)(2023-1)

CEVAP 51.

Direkt İlk Mad. ve Mlz.	1.171.990 TL/46.600 = 25,15
Direkt İşçilik	534.085 TL/47.900 = 11,15
Genel Üretim Gideri	1.068.170 TL/47.900 = 22,30
	58.60

Genel Üretim Gideri ve Direkt İşçilik Mamul eşdeğerlerinin aynı miktar olmasının nedeni dağıtım tablosunda G.Ü. Giderlerinin de Direkt İşçilik saatiyle aynı veriyle yüklenmesidir.

SORU 52:

P Endüstri İşletmesi'nde Mayıs 2023 verilerine göre dönem başı yarı mamul stoğu 250.000 TL, dönem sonu yarı mamul stoğu 100.000 TL, direkt ilk madde ve malzeme gideri 950.000 TL, direkt işçilik gideri 1.100.000 TL, genel üretim gideri 700.000 TL'dir. Dönem başı mamul stoğunun 150.000 TL, dönem sonu mamul stoğunun 450.000 TL olduğu saptanmıştır. İşletmede bu dönemde 4.000 birim mamul üretilmiş, 2.500 birim mamul satılmıştır. Üretilen ve satılan mamul birim maliyetlerini saptayınız. (30 Puan)(2023-1)

CEVAP 52.

Üretim Maliyetleri;

Direkt İl Madde ve Mlz.	950.000
Direkt İşçilik	1.100.000
Genel Üretim Gideri	700.000
Yarımamul Kullanımı;	150.000
+ Dönembaşı Yarımamul Stoğu + 250.000	
- Dönemsonu Yarımamul Stoğu - 100.000	
Üretilen Mamul Maliyeti	2.900.000
Mamul Stok Değişimi;	(300.000)
+ Dönembaşı Mamul Stok + 150.000	
- Dönemsonu Mamul Stok - 450.000	
Satılan Mamul Maliyeti;	2.600.000
Üretilen Mamul Birim Maliyeti	$2.900.000 / 4.000 \text{ br} = 725 \text{ TL/br}$
Satılan Mamul Birim Maliyeti	$2.600.000 / 2.500 \text{ br} = 1.040 \text{ TL/br}$

SORU 53:

SORU 4. Endüstri işletmelerinde genel üretim giderleri dağıtım tablosunda 2. Dağıtım'ın (Tekrar Dağıtım) yapılmasının nedenini kısaca açıklayınız. (20 puan)(2023-1)

CEVAP 53.

Endüstri işletmelerinde Genel Üretim Giderleri Dağıtım Tablosunda birinci dağıtımda tüm G.Ü. Giderleri hem ana üretici hem de yardımcı gider yerlerine dağıtılmaktadır. Oysa mamul üretimi ana üretici gider yerinde olduğundan tekrar dağıtımda yardımcı gider yerleri ana üretici gider yerlerine tekrar dağıtılır.

SORU 54:

A Endüstri İşletmesi'nde genel üretim giderleri dağıtım tablosunda 1. Dağıtım sonucu toplamaları sırasıyla X üretici gider yerinde 500.000 TL, Y üretici gider yerinde 400.000 TL, T yardımcı gider yerinde 250.000 TL, Z yardımcı gider yerinde 350.000 TL'dir. T'den, diğer gider yerleri sırasıyla %30, %50, %20 oranlarında yararlanmaktadır. Z'den, diğer gider yerleri sırasıyla %50, %40, %10 yararlanmaktadır. İşletmede 2. Dağıtımı Matematiksel Dağıtım Yöntemi'ne göre yapınız ve Genel Üretim Gider Dağıtım Tablosu'nu düzenleyiniz. (30 puan)(2023-2)

CEVAP 54.

$$T = 250.000 + 0.10 Z$$

$$Z = 350.000 + 0.20 T$$

$$T = 250.000 + 0.10 (350.000 + 0.20 T)$$

$$T = 250.000 + 35.000 + 0.02 T$$

$$0.98 T = 285.000$$

$$T = 290.816 \text{ TL}$$

$$Z = 350.000 + 0.20 (290.816)$$

$$Z = 350.000 + 58.163$$

$$Z = 408.163 \text{ TL}$$

T'nin Dağıtımı

$$X \ 290.816 \times 0.30 = 87.245$$

$$Y \ 290.816 \times 0.50 = 145.408$$

$$Z \ 290.816 \times 0.20 = 58.163$$

$$\underline{\hspace{1cm}} \\ 290.816$$

Z'nin Dağıtımı

$$X \ 408.163 \times 0.50 = 204.082$$

$$Y \ 408.163 \times 0.40 = 163.265$$

$$T \ 408.163 \times 0.10 = 40.816$$

$$\underline{\hspace{1cm}} \\ 408.163$$

Gider Yeri/Gider	Üretici Gider Yerleri		Yardımcı Gider Yerleri	
Türü	X	Y	T	Z
=	=	=	=	=
I. TOPLAM	500.000	400.000	250.000	350.000
T	87.245	145.408	(290.816)	58.163
Z	204.082	163.265	40.816	(408.163)
II. TOPLAM	791.327	708.673	0	0

SORU 55:

Soru 2: B Endüstri İşletmesi'nde M mamulünün üretim ve satışı yapılmaktadır. İşletmede dönem başı yarı mamul stoku "0", dönem sonu yarı mamul stoku "0", dönem başı mamul stoku "0"dır. Dönem içinde 9.500 birim mamul satışı gerçekleşmiş, dönem sonunda 3.000 birim mamul stoku kalmıştır. Bu dönemde Madde Gideri 14.000.000 TL'dir, %80'i hammaddedir. 1.600.000 TL işçilik gideri olup %30'u indirekt işçiliktir. İşletmede ayrıca Dışarıdan Sağlanan Fayda (elektrik, su, doğalgaz vb.) 550.000 TL, kira ve duran varlık sigortası 400.000 TL, amortismanlar 300.000 TL, pazarlama, satış ve dağıtım giderleri 1.000.000 TL, genel yönetim giderleri 750.000 TL'dir. Üretilen ve satılan mamuller maliyetini hesaplayınız. (40 puan)(2023-2)

CEVAP 55.

Hammadde	14.000.000 x 0.80 = 11.200.000
Direkt İşçilik	1.600.000 x 0.70 = 1.120.000
Genel Üretim Giderleri	4.530.000

Endirekt Madde	14.000.000 x 0.20 = 2.800.000
Endirekt İşçilik	1.600.000 x 0.30 = 480.000

Dış. Sağ. Fayda ve Hizmet	550.000
Çeşitli Gider	400.000
Amortisman	300.000

Üretim Giderleri Toplamı: 16.850.000

Birim Üretim Maliyeti	16.930.000/12.500 br = 1.348,00 TL/br
-----------------------	---------------------------------------

ÜRETİLEN ve SATILAN MAMUL MALİYETİ

Hammadde	11.200.000
Direkt İşçilik	1.120.000
Genel Üretim Gideri	4.530.000
Yarı Mamul S. Değişimi	0
+ DBYM Stok	
- DSYM Stok	
Üretilen Mamul Maliyeti	16.850.000

Mamul Stok Değişimi	
+ DBMStd	0
- DSMStd (3000 x 1.348,00) (4.044.000)	

Satılan Mamul Maliyeti	12.806.000 TL
------------------------	---------------

SORU 56:

Soru 3: C Endüstri İşletmesi'nde fireli safha maliyeti uygulanmaktadır. 31.8.2023 Ağustos ayı için düzenlenen Eşdeğer Mamul Birimleri Tablosu'nda dönem sonu yarı mamul stokunun (hammadde) direkt ilk madde ve malzeme açısından mamul eşdeğeri 1.000 birim, direkt işçilik açısından mamul eşdeğeri 2.000 birim, genel üretim gideri açısından mamul eşdeğeri 2.000 birimdir. Firenin ise; (hammadde) direkt ilk madde ve malzeme açısından mamul eşdeğeri 100 birim, direkt işçilik açısından mamul eşdeğeri 50 birim, genel üretim gideri açısından mamul eşdeğeri 50 birimdir. Bu dönemde direkt ilk madde ve malzeme (hammadde) birim maliyeti 100 TL/br, direkt işçilik birim maliyet 30 TL/br, genel üretim gideri birim maliyeti 20 TL/br'dir. 31.8.2023 tarihli dönem sonu yarı mamul stok maliyeti ve fire maliyeti tutarlarını hesaplayınız. (30 puan)(2023-2)

CEVAP 56.

Dönem Sonu Yarı Mamul Stok Maliyeti

DİMM (Hammadde)	1.000 br x 100 TL/br	= 100.000 TL
Direkt İşçilik	2.000 br x 30 TL/br	= 60.000 TL
Genel Üretim Giderleri	2.000 br x 20 TL/br	= 40.000 TL
		200.000 TL

Fire Maliyeti

DİMM(hammadde)	100 br x 100 TL/br	= 10.000 TL
Direkt İşçilik	50 br x 30 TL/br	= 1.500 TL
Genel Üretim Giderleri	50 br x 20 TL/br	= 1.000 TL
		12.500 TL

SORU 57:

A Endüstri İşletmesi'nde üretim iki safhada yapılmaktadır. Birinci safhada DİMM (hammadde) gideri 10.000.000 TL, direkt işçilik gideri 1.000.000 TL, genel üretim gideri 4.000.000 TL'dir. Birinci safhada dönem başı yarı mamul stoku "0", dönem sonu yarı mamul stoku 1.500.000 TL'dir. İkinci safhada ise DİMM (hammadde) gideri 2.000.000 TL, direkt işçilik gideri 250.000 TL, genel üretim gideri 800.000 TL, ikinci safhanın dönem başı yarı mamul stoku 1.500.000 TL, dönem sonu yarı mamul stoku 2.500.000 TL'dir. Birinci safhanın üretilen mamul maliyetini ve ikinci safhaya devrolan ve ikinci safhada tamamlanan mamul maliyetini hesaplayınız. (30 puan)(2023-3)

CEVAP 57.

I. SAFHA		II. SAFHA	
DİMM (Hammadde)	10.000.000	Devir	13.500.000
Direkt İşçilik	1.000.000	DİMM (Hammadde)	2.000.000
Genel Üretim Gideri	4.000.000	Direkt İşçilik	250.000
Üretim Giderlerinin Toplamı	15.000.000	Genel Üretim Gideri	800.000
(+) Dönembaşı Yarı Mamul Stok	0	Toplam	16.550.000
(-) Dönemsonu Yarı Mamul Stok	(1.500.000)	(+) Dönembaşı Yarı Mamul Stok	1.500.000
Üretilen Mamul Maliyeti	13.500.000	(-) Dönemsonu Yarı Mamul Stok	(2.500.000)
		Tamamlanan Mamul Maliyeti	15.550.000

SORU 58:

Aşağıdaki kavramlara kısaca cevap veriniz.(2023-3)

- a) Genel Üretim Giderleri Dağıtım Tablosu'nda Tekrar Dağıtım (2. Dağıtım) neden yapılır? (15 puan)
- b) Eş zamanlı kayıt yöntemi nedir? (10 puan)
- c) Genel Üretim Giderleri Dağıtım Tablosu son aşamasında genel üretim gideri yükleme katsayısı hesaplanırken kullanılabilecek anahtarlar nelerdir? Yazınız. (15 puan)

CEVAP 58.

- a) Genel Üretim Giderleri Dağıtım Tablosunda Tekrar Dağıtım; Yardımcı ve Hizmet Gider Yerlerinde toplanan Genel Üretim Giderlerini, mamulün üretildiği ana üretici Gider Yerlerine dağıtmak için yapılır. (15 Puan)
- b) Eş zamanlı kayıt yöntemi; giderlerin kaydında fonksiyonel giderler altında gider yerlerinde gider türlerinin gösterilmesidir. (10 Puan)
- c) Genel Üretim Giderlerinin mamullere yüklenme aşamasında kullanılabilecek yükleme anahtarları: Direkt İlk Madde ve Malzeme tutarı, Direkt İlk Madde ve Malzeme miktarı, Direkt İşçilik saati, Direkt İşçilik tutarı, İlk Maliyet (DİMM + Direkt İşçilik), Üretilen birimler, Fiziksel ölçüler, Makine saati olabilir. (15 Puan)

SORU 59:

B Endüstri İşletmesi'nde Kasım 2023 ayına ait üretim miktar ve tutar bilgileri şöyledir: Bu ayın Genel Üretim Gider Dağıtım Tablosu 2. Toplamları X ana üretici gider yerinde 590.000 TL, Y ana üretici gider yerinde 825.000 TL, Z ana üretim gider yerinde 600.000 TL'dir. Genel üretim gideri yükleme katsayılarının hesabı için üretici gider yerlerinde sırasıyla 1.000.000 TL DİMM (hammadde) kullanılmış, 500.000 TL'lik direkt işçilik çalışılmış, 20.000 birim mamul üretilmiştir. Bu ayda üretilen mamullerden olan 1.000 birim C mamulü için 60.000 TL hammadde (DİMM) kullanılmış, 10.000 TL direkt işçilik çalışılmıştır. C mamulünün toplam ve birimde maliyetini hesaplayınız. (30 puan)(2023-3)

CEVAP 59.

Genel Üretim Gideri Yükleme Katsayıları

$$\text{GÜG Yükleme Katsayısı X} = 590.000 / 1.000.000 = 0,59$$

$$\text{GÜG Yükleme Katsayısı Y} = 825.000 / 500.000 = 1,65$$

$$\text{GÜG Yükleme Katsayısı Z} = 600.000 / 20.000 \text{ Br} = 30 \text{ TL/Br}$$

1000 Br C Mamulü Maliyeti

DİMM (Hammadde)		60.000 TL
Direkt İşçilik		10.000 TL
GÜG X	$0,59 \times 60.000 \text{ TL}$	35.400 TL
GÜG Y	$1,65 \times 10.000 \text{ TL}$	16.500 TL
GÜG Z	$30 \text{ TL/Br} \times 1.000$	30.000 TL
Toplam Maliyet		151.900 TL
Birimde Maliyet	$151.900 \text{ TL}/1000 \text{ Br}$	151,9 TL / Br

SORU 60:

Bir işletme X ve Y adlı ortak ürün niteliğinde iki mamul üretmektedir. Bu iki mamul belli bir noktaya kadar aynı üretim hattında birlikte üretilmektedir. Ayrılma noktasından sonra ise mamullerin tamamlanması için ek işlemler yapılmaktadır. İşletme 2023 yılı Temmuz ayında 3.000 adet X mamulü ve 1.000 adet Y mamulü üretmiştir. X mamulünün satış fiyatı 110 TL/adet, Y mamulünün satış fiyatı ise 145 TL/adettir. İşletme ayrılma noktasından sonra X mamulü için 15.000 TL ve Y mamulü için de 10.000 TL ek gider yapmıştır. **“Fiziksel miktarlara göre dağıtım”** yöntemi kullanılarak tespit edilen birim maliyetler (ek giderler dahil); X mamulü için 80 TL/adet ve Y mamulü için 85 TL/adettir. (30 puan)(2024-1)

İstenilenler:

Hesaplamaları da göstererek ortak ürünlerin Temmuz ayına ilişkin;

a) Toplam gider tutarını ve toplam ortak gider tutarını hesaplayınız.

b) X ve Y mamullerinin birim maliyetlerini **“Net Satış Değerleri Oranında Dağıtım”** yöntemini kullanarak hesaplayınız.

CEVAP 60.

a)

Mamul	Miktar	Birim Maliyet	Toplam Maliyet	Ek Gider	Ortak Gider
X	3.000 adet x	80 TL/adet	= 240.000 TL	- 15.000 TL	= 225.000 TL
Y	1.000 adet x	85 TL/ adet	= 85.000 TL	- 10.000 TL	= 75.000 TL
Toplam	4.000 adet		325.000 TL	- 25.000 TL	= 300.000 TL

b)

Mamul	Miktar	Birim Fiyat	Nihai Satış Değeri	Ek Gider	Net Satış Değeri	Satıştaki Oran
X	3.000 adet x	110 TL/adet	= 330.000 TL	- 15.000 TL	= 315.000 TL	315/450 = %70
Y	1.000 adet x	145 TL/adet	= 145.000 TL	- 10.000 TL	= 135.000 TL	135/450 = %30
Toplam	4.000 adet	=	475.000 TL	- 25.000 TL	= 450.000 TL	
Mamul	Satıştaki Oranı	Toplam Ortak	Ortak Gider Payı	Ek Gider	Toplam Maliyet	Birim Maliyet
X	%70	x 300.000 TL	= 210.000 TL	+ 15.000 TL	= 225.000 TL	/ 3.000 adet 75 TL/adet
Y	%30	x 300.000 TL	= 90.000 TL	+ 10.000 TL	= 100.000 TL	/ 1.000 adet 100 TL/adet
Toplam			300.000 TL	+ 25.000 TL	= 325.000 TL	

SORU 61:

A Endüstri İşletmesinde Mart 2024 ayı Genel Üretim Giderleri Dağıtım Tablosu 1. Toplamları ile Yardımcı Gider Yerlerinden yararlanma oranları şöyledir:

	Ana Üretici Gider Yeri X	Ana Üretici Gider Yeri Y	Yardımcı Gider Yeri YK	Yardımcı Gider Yeri BO
I. Dağıtım Tutarları	5.000.000 TL	4.000.000 TL	2.500.000 TL	3.500.000 TL
YK'dan Yararlanma %'si	%30	%50	-	%20
BO'dan Yararlanma %'si	%50	%40	%10	-

İstenilen:

İşletmenin Genel Üretim Giderleri Dağıtım Tablosu II. Toplamlarını Matematiksel Dağıtım Yöntemi ile bulunuz. (30 puan)(2024-1)

CEVAP 61.

$$YK = 2.500.000 + 0.10 BO$$

$$BO = 3.500.000 + 0.20 YK$$

$$YK = 2.500.000 + 0.10 (3.500.000 + 0.20 YK)$$

$$YK = 2.500.000 + 350.000 + 0.02 YK$$

$$YK - 0.02 YK = 2.850.000$$

$$0.98 YK = 2.850.000$$

$$YK = 2.908.163 \text{ TL}$$

$$BO = 3.500.000 + 0.20 (2.908.163)$$

$$BO = 3.500.000 + 581.633$$

$$BO = 4.081.633$$

YK DAĞITIMI

$$X \text{ Ana Üretici GY} = 2.908.163 \times 0.30 = 872.448$$

$$Y \text{ Ana Üretici GY} = 2.908.163 \times 0.50 = 1.454.082$$

$$BO \text{ Yardımcı GY} = 2.908.163 \times 0.20 = 581.633$$

$$2.908.163$$

BO DAĞITIMI

$$X \text{ Ana Üretici GY} = 4.081.633 \times 0.50 = 2.040.817$$

$$Y \text{ Ana Üretici GY} = 4.081.633 \times 0.40 = 1.632.653$$

$$YK \text{ Yardımcı GY} = 4.081.633 \times 0.10 = 408.163$$

$$4.081.633$$

GÜĞ DAĞILIM TABLOSU

	Ana Üretici GY X	Ana Üretici GY Y	Yrd. Gid. Y YK	Yrd. Gid. Y BO
I. Dağıtım Tutarları	5.000.000	4.000.000	2.500.000	3.500.000
YK	872.448	1.454.082	(2.908.163)	581.633
BO	2.040.817	1.632.653	408.163	(4.081.633)
II. Dağıtım Tutarları	7.913.265	7.086.735	0	0

SORU 62:

- a) Endüstri işletmelerinde safha maliyeti uygulamasında eşdeğer mamul birimleri tablosu neden düzenlenir? (10 puan)
- b) Ortak (müşterek) mamul ile yan mamul tanımlarını yaparak farklarını yazınız. (10 puan)
- c) Safha maliyeti uygulamasında dönem başı ve dönem sonu yarı mamul stoklarının direkt işçilik ve genel üretim giderleri tamamlanma dereceleri hangi durumda aynı % ile belirtilir? (10 puan)
- d) Satışların Maliyeti Tablosunu oluşturan 3 ana faaliyetin satış maliyetini yazınız. (10 puan)

(2024-1)

CEVAP 62.

- a) Eşdeğer Mamul Birimleri Tablosu, dönem başı yarı mamul stok ve dönem sonu yarı mamul stoklarının mamul eşdeğerlerini hesaplamak için düzenlenir.
- b) Ortak giderlerle yapılan üretimlerde ayrılma noktasında ortaya çıkan mamullerin değerleri birbirine yakın olanlara ortak mamul, bunlardan çok daha düşük değerle elde edilene yan mamul denir.
- c) Genel üretim giderlerinin mamul maliyetlerine yüklenmesinde direkt işçilik kullanılmış ise, genel üretim giderleri de aynı tamamlanma derecesi ile yüklenir.
- d) Satılan Mamul Maliyeti, Satılan Ticari Mal Maliyeti, Satılan Hizmet Maliyeti.

Soru 63:

A Endüstri işletmesi'nde Temmuz 2024 ayında üretim tek evrede (safhada) gerçekleşmiş ve aşağıdaki miktar ve tutar bilgilerine ulaşılmıştır:

Dönembaşı ve yarı mamul stok 4.000 adet, Dönemsonu yarı mamul stok 3.000 adet, dönemde üretimine başlanan 10.000 adet.

	Dönem Başı Yarı Mamul Stok	Dönemin Gideri
Direkt İlk Madde Ve Malzeme Giderleri	12.000.000 TL	35.000.000 TL
Direkt İşçilik Giderleri	3.000.000 TL	13.562.500 TL
Genel Üretim Giderleri	5.280.000 TL	27.125.000 TL

Dönembaşı yarı mamul stok tamamlanma dereceleri direkt ilk madde ve malzeme açısından %100, direkt işçilik ve genel üretim giderleri açısından %60'tır. Dönem sonu yarı mamul stok tamamlanma dereceleri direkt ilk madde ve malzeme açısından %100, direkt işçilik ve genel üretim giderleri açısından %75'tir.

İlk giren ilk çıkar yöntemine göre; dönemde üretimi tamamlanan miktarı bularak miktar sağlama tablosunu yapınız. Eşdeğer mamul birimleri tablosunu düzenleyiniz. Eşdeğer mamul birim maliyetini hesaplayınız, dönemde tamamlananların maliyetini ve Dönemsonu yarı mamul stok maliyetini hesaplayınız, tutar sağlamasını yapınız. (2024-2) (30 puan)

Cevap 63:

Miktar Sağlaması :

$$\begin{aligned} \text{DBYMS} + \text{DÜ Başlanan} &= \text{Dönemde Üretimi Tamamlanıp Devrolan} + \text{Dönem Sonu Yarı Mamul Stok} \\ 4.000 + 10.000 &= 11.000 + 3.000 \\ \text{Üretime Giren} &= \text{Üretimden Çıkan} \\ 14.000 &= 14.000 \end{aligned}$$

Eşdeğer Mamul Birimleri Tablosu :

	Miktar	Tamamlanma %	DM Eşdeğeri	Dİ Eşdeğeri	GÜG Eşdeğeri
DBYMS	4.000	%100 ; %60	-	1.600	1.600
Dönemde Üretimine Başlanıp Tamamlanan	7.000	%100	7.000	7.000	7.000
DSYMS	3.000	%100 ; %75	3.000	2.250	2.250
	14.000		10.000	10.850	10.850

Dönemde Tamamlanıp Devrolan Maliyeti :

DBYM Stok Önceki Dönem Maliyeti	20.280.000
DBYM Stok DİMM Maliyeti	-
D. İşçilik Maliyeti	(1.600 Br x 1.250 TL) = 2.000.000
GÜG Maliyeti	(1.600 Br x 2.500 TL) = 4.000.000
Toplam	26.280.000
Dönemde Üretimine Başlanıp Tamamlanan Maliyeti	7.000 Br x 7.250 TL = 50.750.000
Toplam	77.030.000

DSYM Stok Maliyeti

DİMM	3.000 x 3.500 TL = 10.500.000
D. İşçilik	2.250 x 1.250 TL = 2.812.500
GÜG	2.250 x 2.500 TL = 5.625.000
	18.937.500

$$20.280.000 + 35.000.000 + 13.562.500 + 27.125.000 = 77.030.000 + 18.937.500$$

$$95.967.500 = 95.967.500$$

Eşdeğer Mamul Birim Maliyeti :

DİMM	35.000.000 / 10.000 Br = 3.500 TL / br
D. İşçilik	13.562.500 / 10.850 Br = 1.250 TL / br
GÜG	27.125.000 / 10.850 Br = 2.500 TL / br
	7.250 TL / br

Soru 64:

B Endüstri işletmesi'nin 2023 yılı için bütçelenen kapasitesi 3.000 adet K mamulüdür. İşletmenin 2023 yılı standart bilgileri aşağıdaki gibidir;

Gider Yeri	Direkt İlk Madde Ve Malzeme Gideri			Direkt İşçilik Gideri		
	Standart Miktar	Standart Fiyat	Standart Tutar	Standart Süre	Standart Ücret	Standart Tutar
Kesim EÜGY	5 KG	40 TL/KG	200 TL	3 DİS	30 TL/DİS	90 TL
Montaj EÜGY	3 KG	40 TL/KG	120 TL	2 DİS	30 TL/DİS	60 TL
Toplam	8 KG	40 TL/KG	320 TL	5 DİS	30 TL/DİS	150 TL

Bütçelenmiş sabit genel üretim giderleri (yıllık) 105.000 TL; bütçelenmiş değişken genel üretim giderleri yükleme oranı direkt işçilik saati başına 4 TL'dir.

2023 yılı fiili bilgileri şöyledir.:

2.500 adet K mamulü üretilmiş ve 2.000 adedi satılmıştır. 20.000 kg direkt ilk madde ve malzeme 42 TL/KG birim fiyattan satın alınmış ve 19.500 kg'ı üretimde kullanılmıştır. 13.500 direkt işçilik saati çalışılmış ve 27 TL/DİS ödenmiştir. Toplam sabit genel üretim gideri 111.500 TL, toplam değişken genel üretim gideri 62.000 TL olmuştur.

İstenenler; (2024-2) (35 puan)

A) Direkt ilk madde ve malzeme sapmalarını hesaplayınız ve sapmaların yönünü belirtiniz.

B) Direkt işçilik sapmalarını hesaplayınız ve sapmaların yönünü belirtiniz.

C) Sabit genel üretim giderleri ve değişken genel üretim giderleri toplam sapmalarını hesaplayınız ve sapmaların yönünü belirtiniz.

Cevap 64:

- A) Miktar Sapması = (FM – SM) x SF = (19.500 – 20.000) x 40 = 500 x 40 = + 20.000 TL OLUMLU
- B) Fiyat Sapması = (FF – SF) x Alınan Miktar = (42 - 40) x 20.000 = 2 x 20.000 = - 40.000 TL OLUMSUZ
- Toplam DİMMG Sapması = - 20.000 TL OLUMSUZ

B)

$$A) \text{ Süre Sapması} = (FS - SS) \times SÜ = (13.500 - 12.500) \times 30 = 1000 \times 30 = -30.000 \text{ TL OLUMSUZ}$$

$$B) \text{ Ücret Sapması} = (FÜ - SÜ) \times FS = (27 - 30) \times 13.500 = +3 \times 13.500 = +40.500 \text{ TL OLUMLU}$$

$$\text{Toplam DİG Sapması} = +10.500 \text{ TL OLUMLU}$$

C) A) Sabit GÜG Sapması = Fiili Sabit GÜG – Standart Sabit GÜG = 111.500 TL – 105.000 TL = - 6.500 TL OLUMSUZ

B) Standart Değişken GÜG Tutarının Hesaplanması = 3.000 adet x 5 DİS/adet x 4 TL/DİS = 60.000 TL

$$\text{Değişken GÜG Sapması} = 62.000 - 60.000 = -2.000 \text{ TL OLUMSUZ}$$

$$\text{Toplam GÜG Sapması} = -8.500 \text{ TL OLUMSUZ}$$

Soru 65:

Z Endüstri işletmesi'nde ortak (birleşik) maliyet 5.000 TL olup ayrılma noktasında A, B, C ortak (birtleşik) mamulleri elde edilmiştir. İşletmede A mamulünün 20 TL ek maliyet ile satış fiyatı 500 TL, B mamulünün 30 TL ek maliyet satış fiyatı 200 TL'dir. C mamulünün ise ek maliyet olarak X, Y, Z ortak mamullerine dönüştürüldüğü; X mamulünde 100 TL ek maliyet ile satış fiyatı 2.500 TL, Y mamulünde 150 TL ek maliyet ile satış fiyatı 3.000 TL, Z mamulünde 250 TL ek maliyet ile satış fiyatı 2.000 TL olduğu saptanmıştır.

Yukarıdaki bilgileri kullanarak ayrılma noktalarındaki ortak maliyeti satış değerine göre A, B ve C mamullerine dağıtınız. (İşlemlerde virgülden sonra 2 hane kullanınız.) (2024-2) (35 puan)

Cevap 65:

Mamuller	Satış Değerleri	Ek Maliyetler	Ayrılma Nok. Satış Değerleri	Dağıtım Oranı	Ortak Maliyet	Dağıtılan Maliyeti
A	500 TL	20 TL	480 TL	480 / 7.050 x 5.000 TL		340,43
B	200 TL	30 TL	170 TL	170 / 7.050 x 5.000 TL		120,57
C	7.500 TL	1.100 TL	6.400 TL	6.400 / 7.050 x 5.000 TL		4.539,00
			7.050 TL			5.000